

ERDÉLYI LAP

Stamaszetter Róbert urnak
ARIA, I., Disztér 2. tp. Budapest

Főszerkesztő
DR. PAÁL ÁRPÁD

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy hóra 70 le.
Magyarországon: Egész évre 90 P, félévre 45 P, negyedévre 25 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Főmunkatárs
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

Cihoschy tábornok volt hadügyminiszter szenzációs vallomása a Seletzki-ügyben

A tábornok szerint a szíven viselte Románia érdekeit is Seletzki, akit a helyzet Napoleonjának neveztek el

Bukarest. Saját tud. A Seletzki-ügy szerda délelőtti tárgyalásán igen nagyszámú közönség gyűlt össze. Marulis adóellenőr az első tanu, aki Seletzkinél annakidején a házkutatást végezte és a szekrényeket lepecsételte. A védelem kifogásolta kihallgatását, azzal érvelve, hogy Marulis zsarolási manővert kísérelt meg és teljesen jogtalanul kutatott a katonai iratokat tartalmazó szekrényekben.

Kihallgatása folyamán Macek, a bukaresti Skoda-képviselő titkára szemébe mondta Marulishnak, hogy felnyitott egy szekrényt, annak ellenére, hogy figyelmeztette, hogy az katonai iratokat tartalmaz.

Marulis felháborodottan szól oda Maceknek:

— Hogyan, maga, mint cseh állampolgár tudomást szerezhetsz katonai titkokról és én, mint román közhivatalnok — nem?

Ilyen mederben folyt a tanukihallgatás.

A volt hadügyminiszter vallomása.

Cihoschy tábornok, volt hadügyminiszter szürke nyári ruhában, szalmakalappal jelenik meg a hadbíró előtt. Amikor belép, az egész katonai ítélőtábla felállva üdvözli és állva marad mindaddig, amíg Cihoschy leteszi az esküt.

A tábornok ezután arra a kérdésre, hogy ismerte-e Seletzkit a megrendelés megtétele előtt, kijelentette, hogy még látásból sem. A megrendelésekre a következőket vallotta:

— Amikor miniszter lettem, első dolgom volt, hogy a hadsereget kellő felszereléssel lássam el, mert e téren nagy hiányok mutatkoztak. Nem akartam ezt könnyelműen elsielni, mert hatalmas, milliárdos összegekről volt szó. Magamhoz hívtam Sica Popescut, akit különböző szakértőnek ismertem. Megbízta, látogasson el külföldi ágyúgyárakba. Popescu eleget tett a felszólításnak és meglátogatta a cseh Skoda-gyárat, valamint a francia Schneider-Creusot-ágyúgyárat. Visszatérve kijelentette, hogy inkább a Skoda-gyár mellett foglalt állást, mert a francia gyárnál való

megrendelés nehézségeibe ütközik.

— Erre megkezdtük a gyárral a tárgyalásokat s ezek során Seletzkit rendkívül kiváló szakembernek és a román érdekek iránt igen lojálisnak ismertem meg. Valósággal megkínoztuk Seletzkit ajánlatunk és kifogásaink folytonos módosításával, de ő mindenkor a legnagyobb készséggel állott rendelkezésünkre és a legrövidebb idő alatt elkészítette az új kifogásainknak megfelelő, legrészletesebb és legalaposabb ajánlatot.

— Láttam már sok üzletembert — folytatta érdekes vallomását a tábornok, — de olyat, aki saját megbízójának szigorú képviselője mellett olyan nagy tekintettel lenne az üzletfél érdekeire is, mint Seletzki — még nem. Seletzki szíven hordozta Románia ügyét is. Néha nem is úgy jelentkezett, mint a Skoda-gyár, hanem mint Románia érdekeinek képviselője.

A tábornoknak e szavai láthatóan jól estek Seletzkinék, aki szinte könnyekig meghatódott.

Arra a kérdésre, hogy szükség volt-e a megrendelésre, Cihoschy elmondja, hogy milyen támadó kísérletek történtek 1925 óta orosz részről Románia ellen. A francia követ is figyelmeztette őt erre és kérdezte, hogy mi nem teszünk semmit ezek ellensúlyozására? A román politikusok is folyton sürítették a katonai felszerelés elégtelensége miatt, — azok a politikusok, akik később elsők között vetették szememre a megrendelést. Ismétlem, a megrendelésre szükség volt, annál is inkább, mert a háború óta 1928-ig egyetlen puskát sem rendeltünk.

Arra a kérdésre, hogy mire vonatkozik a katonai titok: technikai, vagy más kérdésre, a tábornok kijelentette, hogy technikai tekintetben nincs titok, csupán a mennyiséget illetően. Erről is csak akkor lehetne szó, ha az ország maga gyártaná. Miután a külföldtől rendelünk, titokról szó sem lehet.

A tárgyalás befejezése után barátai melegen gratuláltak Seletzkinék. Egyik képviselő a helyzet Napoleonjának nevezte.

Az Azur-flotta egyik gépe a tengerbe zuhant és a pilóta meghalt

Londonból jelentik: Balbó tábornok az Azorszigetekre érkezése után azonnal megkezdte a benzin-felvételeit, hogy még szerdán reggel tovább indulhasson.

Szerdán hajnali 5 óra 20 perckor (középeurópai idő szerinti) az egyik csoport felszállt Horta kikötőben és Lisszabon felé repült.

Ponta del Gardában is startolt a másik csoport, amelynek hazafelé vezető útja azonban szerencsétlenül indult:

Egyik gép a tengerbe zuhant s egy pilóta életét veszítette. Hárman megsebesültek.

A flotta Lisszabonban még leszáll, aztán egyenesen hazaindul és Róma közelében Ostiában szállnak le.

A kék sas

Irta: Sulyok István dr.

Nem lehet belső izgalom nélkül figyelni azt, ami ma Amerikában történik. Hiába van oly messze tőlünk az Újvilág s hiába annyira más minden ott, mint minálunk: Rooseveltről mégis úgy beszélünk, mintha a mi mindennapi életünknek lenne egyik irányítója és a NIRA-ról úgy, mintha közvetlenül a mi érdekünkben született volna meg. Ugy látszik: vagy a világ lett kicsiny és áttekinthető, vagy az ember olyan nagy, hogy most már mindenható ellát.

Akármielyen messze van ide mihozzánk Amerika, a NIRA (National Industrial Recovery Act), az amerikai termelésnek ez az új alapokmánya hallatlanul nagy és merész alkotásnak látszik. A nagysága pedig éppen az egyszerűségében van.

Ford adta ki elsőnek a jelszót, hogy az iparnak a jólfizetett munkás a legnagyobb érdeke. Minden egyéb lélektani októl eltekintve elsősorban azért, mert a jólfizetett munkás fogyasztani tud. Állítását adatokkal bizonyította: a Ford-gépeknek a legjobb bevője éppen a Ford-gyárnak a kitünően fizetett munkása volt.

Amit Ford éveken keresztül eredménnyel alkalmazott detroiti gyárainak 24.000 munkására, azt most Roosewelt az Amerikai Egyesült Államok egész iparára akarja alkalmazni, hogy ezen az uton kivezesse a válság ingoványából, amely már-már elnyeléssel fenyegeti az amerikai termelés egész rendjét.

A NIRA, illetve annak általános része, a „the blanket code” tulajdonképpen nem törvény, amely bizonyos rendezést parancsol, hanem tervezet, amely elfogadásra ajánlja magát: részletes és aprólékos tervezet arra vonatkozólag, hogy mily kulcsok szerint kell a munkaadóknak számát leszállítani és a munkabéreket felemelni, hogy ezen az uton 6 millió munkanélküli kenyérhez jusson.

A munkaidő leszállítása már a következő napon helyt ad néhány millió munkásnak, a munkabérek felemelése pedig ennek a megszorított munkástömegnek a fogyasztóerejét akkora mértékben növeli, hogy ebből a termelés fokozása s újabb munkásmilliók alkalmazásának a szükségessége származhatik... Ez Roosewelt-nek s munkatársainak, a gyorsan világhírré vergődött „agytröszt”-nek a gondolatmenete: amilyen egyszerű, olyan gigantikus.

Nyilvánvaló, hogy a dollár aranyértékének leszállítása a régi vásárlóerő színvonalára, amit erre mifelénk infláció néven emlegetnek, ebben a hatalmas tervben csak a segítőeszköznek a szerepét játsza: a tőke mozgékonyágának megnagyobbitását, a termelés nemzetközi versenyképességét, a munkás fizetőképességének gyarapítását, a régi adóságok terheinek a megkönnyítését. Anélkül a hatalmas társadalmi és gazdasági újjászerveződés nélkül, amit a NIRA legfőbb célként maga elé tűzött, ez a művelet pillanatnyi segítség volna.

Ha tehát ezzel a kérdéssel úgy akarunk foglalkozni, hogy tanulságot szerezzünk, a tanulmányt ezen a gazdasági szervezkedésen kell kezdenünk. Annál is inkább, mert éppen

Legszebb leány-könyvek

CSABA MARGIT: *Amit a serdülő leánynak tudnia kell.* — 100 lei
GERELY JOLAN: *A mai leányok útja* — 120 lei
JÁMBOR LÁSZLÓ: *Levelek hugomhoz.* I-II-III. rész, füz. 120, kötve 160 lei és portó.

Erdélyi Lapok könyvosztálya.

kisebbségi szemszögből nézve rendkívüli tanulságos az a mód, ahogyan a társadalmi és gazdasági erőknek ezt az újjászervezését végrehajjták.

Annak, hogy a hatalmas terv sikerüljön s a termelés és fogyasztás körforgása újra megkezdődjék, egyetlen feltétele van: az, hogy az amerikai munkaadók — számszerint mintegy ötmilliónyian — azt egyszerre és egyöntetűen végrehajtsák. Ha nem állanak egyszerre mindnyájan erre az új alapra, annak két elháríthatatlan következménye volna: az egyik, hogy hiányoznék a jólfizetett, új munkásoknak az a tömege, amely a fogyasztás emeléséhez szükséges, a második — a veszedelmesebbik — pedig az volna, hogy akik az új alapot elfogadják, a többiekkel szemben egészen aránytalanul kedvezőtlenebb helyzetbe kerüljenek. Ez pedig hamarosan az egész terv megghiúsulásához vezetne.

Ezt természetesen minden áron s minden eszközzel el kell kerülni. Roosevelt egész tervének bátorsága és újszerűsége abban van, ahogyan az 5 millió amerikai munkaadót ebbe az új munkarendbe be akarja állítani. Nem parancsol nekik s nem rendőrt küld a nyakukra, hanem hatalmas propagandának és hirharsonázásnak a kísérezésével mellett egyenként akarja őket a tervnek megnyerni s egyenként irat alá velük szerződéseket, amelyekben kötelezik magukat a NIRA alapelveinek az alkalmazására.

A társadalmi erők mélyeséges felismerése mutatkozik abban a nagyszerű fogásban is, hogy aki ezt a kötelezvényt aláírta s az új munkafeltételeknek így alávetette magát, tehát

munkásainak a munkaidejét leszállította s bérét felemelte, kitűzheti gyárának kéménye mellé a NIRA jelvényét, a kéksasos zászlót, vagy kiteheti üzletének a kirakalába a plakátot, amelyen ugyanaz a kék sas hirdeti a főnök megértő szellemét...!

A legutolsó hírek szerint már mintegy kétmillió munkaadó aláírta a kötelezvényt s minden remény meg van arra, hogy néhány hét alatt a nagy többség ott lesz a kéksasos zászló alatt...!

A jövő megmutatja rövidesen — hónapok alatt, — hogy ez a valóban gigantikus terv sikerül-e vagy sem. Ha sikerül, úgy ez a siker azon a mérhetetlen nagy gazdasági eredményen kívül, amit a világ számára s abban a mi számunkra is jelenteni fog, — hozhat a mi kicsiny nyomorúságos kisebbségi életünk számára külön tanulságot s külön eredményt is, amely gondolkozóba ejtheti az új gondolatok örökös ellenzőit.

Ime: a hatalmas amerikai Uniónak hatalmas elnöke, akinek nagyobb az alkotmányos hatalma, mint akár az angol királynak, nem törvényt hozat, társadalmi propagandával akar és tud közös gazdasági magatartásra bírni milliók amerikai tömegeket, mert ettől a közös magatartástól, annak fegyelmességétől és egyidejűségétől a legnagyobb gazdasági eredményeket várja.

Az amerikai gyáros, kereskedő, vállalkozó pedig, aki minden inkább, csak nem altruista és önzetlen, hajlandó feláldozni érdekét, hajlandó máról-holnapra a réginel sulyosabb felételeket vállalni, mert tud már annyira társadalmilag gondolkodni, hogy elképzelje: ennek a magatartásnak, amely ma látszólag az ő érdekei ellen van, holnap ő fogja közvetve, de közvetlenül is hasznát látni...!

Mi más mindaz, amit mi ezen helyen szövetkezetekről, kisebbségi biztosító társaságokról, gazdasági erők összefogásáról hirdünk, mint amire a „kék sas” a világot tanítja? Az az ellenőrzés, amit a „kék sas” a dolgozó társadalom nevében az amerikai vállalkozók felett gyakorol, miben különbözik attól az ellenőrzéstől, amit mi ezen a helyen a mi nemzeti erők egybehátása és társadalmi gyümölcsösztetése nevében követelünk?

Vagyis: lehetséges a társadalmi erők összefogása a belátás, az értelem, a gazdasági öntudat és látóköri jegyében. S nemcsak, hogy lehetséges, nemcsak, hogy nem reakció és ellenséges érzések szítása, hanem maga a haladás! Az egyetlen út, amely kifelé vezet!

A népfelkelők harcra kelnek

(Háborus emlékek)

Írta: v. M. Örnagy

Rendeltetésünk helye vagy 50 kilométerre volt a végállomástól. Megtehettük volna egy nap alatt is erőltetve, de nem evvel a haddal. Fele ott maradt volna az útszélén a menetelésben. Ezért is és hogy beleszokjék az öreg tartalékos tiszti, meg a legénység legalább egy kisse a regulába, az utat két részre osztva tettük meg. Közben gyakoroltuk a biztosított menetelést, az elővéd, oldalvéd kiküldését, járőrök stb. elrendezését és az erre való parancsok kiadását. Bizony nehéz menetelés volt ez, kivált, hogy nem volt élelmezés s a közbeeső falukra voltunk utalva. Ahogy végignézttem hadaimon, igazán sisera-had volt ez. Azt hiszem, hogy Rákóczi első felkelő serege, „a rongyosok” is különbek lehettek ez előtt vagy kétszáz évvel. Ezt mondta a katonai szív bennem. De az emberi szívem elszorult, ha arra gondoltam, hogy ezek itt a nagyszerűen felszerelt oroszok ellen mennek most. Ennyi komoly, derék férfi, családapa. Valóságosan mérszárszakra küldik őket...

A tegnap még messziről kéklő hegyeket elértük és most erősen kezd felfelé vinni az utat az ország határához. A cél az átjáró országot a galíciai határon. Azt kell majd védnünk. Alatta az utolsó falu az országban (most Csehszlovákia), szétszórt faházcskák, rutén lakosokkal. Kőből van építve a szép iskola, a tágas csendőrlaktanya, van egy fából

épített, de gyönyörű kis rutén katolikus templom. A paplak is kőből az országút mellett, közben egy vizes árok hiddal. Két szobája az országútra, ott lakott a pap, fiatal nevével és két gyönyörű hathónapos kis ikerfiúcskával. A harmadik szobát nekem foglalták le, ablaka a meglehetősen mélyen lent folyó tiszta és bővizű hegyi patakra nézett. A hegyoldalban mindenféle szétszórt faházcskák hegyilegélőkkel, rétekekkel; mindenütt furcsa emberformába felrakott szénaboglyákkal. Ezekkel sok baja volt azután az ilyenhez hozzá nem szokott legénységnek éjjelenként, mert egyre embereknek nézték a sötétben. S mivel az „állj, ki vagy!” kiáltásra persze a szénakazialak nem feleltek, hát a járőrök ijedtükben belepuskáztak és még jobban megijedtek azután, hogy nem fordultak fel, hanem még egyre tovább álltak egy helyben.

A falucskában már várt a sokszorosán lepecsételt rendelet, hogy mi lesz itt a dolgunk. Az országhatárt vagy 30 kilométerre le kell zárunk és mindenféle támadást visszautasítanunk. Jobbra és balra tőlünk egyéb saját csapataink állanak. Ez a feladat jutott vagy ezer embernek. Az igaz, hogy tömönként nagy hegyek azok, sziklák és csupa őserdő. A határ a hegygerincen megy végig, kelet felé, Galícia felé van a völgy, többnyire meredek. Az ott levő pár határcsendőr vezetésével azután lezártunk kis rajokkal minden elgondolható átjárót a hegyekben. A kintinó országot elzárása volt persze a főgond, mint-hogy a főcsapat csak erre jöhet. Az utól jobbra és balra nagyobb tisztások, irtások vol-

FELHIVÁS a katolikus magyarsághoz!

Az egész erdélyi egyházmegye egyik legszebb temploma, Csikmegeye „Katedrális”, Ditró nemes hitközségünk büszkesége, apáink szent hagyatéka: templomunk sürgős javításokat kíván.

Szakértők véleménye szerint a teljes restauráláshoz több mint százezer lei kellene. Erre a jelen rettenetes körülmények között, fájdalom, nem gondolhatunk.

De már égetően sürgős s már idejét is multa a két újsekrete már 4 éve bezakadt tetőzetének kijavítása, kicserélése. Már az eső is beesik templomunkba! A pillérek pedig beázva, porladnak, megingásukkal szétesik a hatalmas szentély fala.

A hitközség egyetlen lei fedezettel sem rendelkezik, ellenben sokmillió adóssággal küzd. A nagyon gyengén befolyó egyházi adó 18 egyházi személy minden napi kenyerét sem képes biztosítani.

Ezért fordult az egyháztanács minden, magát katolikusnak és magyarnak valló testvérünkhöz: bármilyen csekély adományával járuljon hozzá szentélyünk helyreállításához. Megáldja az Isten azokat és azoknak családját, akik szeretik az Ő házában ékességét. Mezey Lajos egyh. gondnok. Dr. Lőrincz József plébános.

**Bangha Béla
Iványi János
Pataky Arnold**

Katolicizmus és zsidóság

Vallástörténeti előadások
Ara füzve: 25 L és portó

Kapható az „Erdélyi Lapok”
könyvosztályánál.

tak a galíciai lejtőn. Ezeket lezárandó, lőárkokat ástunk, fedezékeket készítettünk a környékről rekvirált szerszámokkal, mert hát nekünk nem volt semmink.

Közben a nemdolgozó csapatrészeket tovább oktattuk. Mindenekelőtt a lövésben és a Wernld-puska kezelésében, a céllövésben. Evvel a puskával legmesszebb 1200 lépésre lehetett löni az irányzék szerint. A Mannlicherrel 3000 lépésre. Akkor szólt és úgy is rugott s oly füstöt csinált minden lövés után, mint egy ágyu. A Mannlichernek tudvalevőleg semmi füstje sem volt. Egyszerre csak egy patront lehetett beletenni, a Mannlicherbe meg ötöt. A nagy füst elárulta persze a helyet, ahonnan löttek. A kilőtt töltényt bioskával kellett legtöbbször kiszedni, mert a tölténykidobó a puskákban nem működött már rendszeren. Mindehhez még az is, hogy a töltények 40 évesek voltak és csak minden harmadik-negyedik sült el. Hogy fogjuk mi ilyenformán az ellenünk jövő modern hadakat feltartani? A legénység kérve-kérte, hogy adjanak nekik Mannlichert, amihez értenek, de ehhez az öreg muskétához nem tudnak hozzászokni. Sürgönyileg kértünk többször is a felettes hatóságoktól ismétlőfegyvert, de persze ami nincs, azt nem lehet adni.

Fontos átjáróhely volt ez itt. Az utolsó posta, ahonnan sürgönyözhattunk, jelentéseket küldhettünk, vagy tíz kilométerre volt tőlünk. Pedig az országot mentén végigment egy csomó sürgönydrót. Már az első nap azt ohajtottam, hogy vezettessük be a telefont, hiszen itt vannak a póznák és a drótok. Azután a

Miért járt Mirto és Tilea Csehszlovákiában?

Erre a kérdésre várnak feleletet a bukaresti lapok. Kiket takarnak a Seletzki titkos iratainak álnevei?

Bukarest. Saját tud. Néhány nappal ezelőtt Grigore Filipescu foglalkozván lapjában, az *Época*-ban a Skoda-üggyel, azt állította, hogy Mirto és Tilea miniszterek a Seletzki-per megkezdése előtt titkon Csehszlovákiában jártak a Skoda-műveknél. Ezt az állítást a kormány részéről senki sem cáfolta meg, csupán egy felszólítás jelent meg a Filipescu címére a lapokban, hogy mondjon csak el bátran mindent, amit a Skoda-üggyel kapcsolatban tud, mert hiszen a kormánynak is egyedüli célja az ebben a kérdésben, hogy a legteljesebb fény derüljön reá.

Az *Época* szerdai száma most ezt a különös felszólítást közli:

„Felhívjuk a két utazó minisztert, hogy jelentsék ki, miszerint nem voltak Csehszlovákiában a Seletzki-per megkezdése előtt. Pontos választ várunk, nem kerülgető kérdéseket. Mihelyt a válasz birtokába jutunk, újabb részleteket fogunk közölni. De egyelőre a közvélemény kíváncsi arra, hogy miért járt Mirto és Tilea titokban Csehszlovákiában? Ha a Skoda-gyárnál történt látogatás természetes követelmény volt a jelen körülmények között,

akkor miért titkolták azt el a miniszter urak?”

Az *Universul* mai számában gúnyos szavak kíséretében sürgeti a miniszteri választ.

A közvélemény egyébként a tegnapi délelőtti tárgyalás szenzációs leleplezése óta újból érdeklődéssel fordul a Skoda-ügy felé, amelynek fejleményei a per első tárgyalási napjain nem feleltek meg a várakozásoknak. Mert kétségtelen, hogy nem Seletzki bűnösségének, vagy ártatlanságának bizonyosodása

fontos itt, hanem az, hogy a tárgyalás során akár Seletzki vallomásaiból, akár a tanúk kijelentéseiből kiderül-e, kiket takarnak a Skoda-gyár képviselőjének titkos irataiban szereplő álnevek? Ha ezekről lehull a lepel s a bíróság végre birtokában lesz azok névsorának, akik Seletzkitől megvesztegetési díjakat fogadtak el, akkor kezdődik el az igazi per.

A Skoda-gyár bukaresti képviseletének titkára, Macek Vilhelm tegnapi délelőtti vallomásával azt a benyomást keltette a közvéleményben, hogy a per eljutott az értékes leleplezések fázisába.

A kormány újabb tárgyalásokat kezd a hitelezőkkel

Az eddigi hétszázötvenmilliós engedménnyel sem kerülhető el az államháztartás nagy deficitje. — A hitelezőket szeptemberre Párizsba értekezletre hívják össze

Bukarest. Saját tud. Mint ismeretes, a külföldi hitelezőkkel február hónapban kötött megállapodás 750 millió engedményt helyez kilátásba Romániának arra az esetre, ha az állam bevételei nem javulnak. Az állami pénzbehajtások azonban messze alatta maradtak a költségvetési előirányzatoknak s így a deficit még a kilátásba helyezett 750 millió engedménnyel sem kerülhető el.

Ezért a kormány újabb tárgyalásokat kezd a külföldi hitelezőkkel s kérését emlékirat alakjában fogja előterjeszteni, amit Tutuc professzor, továbbá Pandelescu és Vulcanescu pénzügyminiszteriumi előadók már el is készítették és tegnap nyújtották át Madgearunak jóváhagyás végett.

A memorandum két részből áll, egy pénzügyi és egy gazdasági részből. Miután ismeretli a romániai helyzetet mind a két szempontból, arra a következtetésre jut, hogy a külföldi adósságok újabb csökkentése elkerülhe-

tellenül szükséges a költségvetés egyensúlyban tartására. Az emlékiratot a pénzügyminiszter még néhány statisztikai adattal egészíti ki s egyidejűleg meghívót intéz a román államjegyek birtokosaihoz, akiket tanácskozásra hív össze Párizsba. E tanácskozások szeptember 5-én veszik kezdetüket.

A békeképesség hidját építik a földhitelintézet és a kormány között

Bukarest. Saját tud. A kormány és a Földhitelintézet konfliktusában a Banca Nationala közvetítést fog megkísérelni, oly értelemben, hogy az állam mondjon le az intézet feloszlításáról, de az bocsássa rendelkezésre a kormány által kért összeget. A gabonaváltoztatás műveletei során a CFR nagyarányú viteldíjleszállítást fog eszközölni a gabonaszállításokra.

Keresztény műveltség könyvtára:

- BANGHA: *A jezsuita rend és ellen-ségei.* Füzve 70, kötve — 120 lei
- MÜLLER: *A római index.* Füzve 60, kötve — 95 lei
- P. OLASZ S. J.: *Világproblémák.* Füzve 45, kötve — 70 lei
- VÉCSEY: *A legújabb kor egyház-története.* Füzve 90, kötve — 150 lei
- BANGHA: *Jellemrajzok a kath. egyház életéből.* Füzve 90, kötve 150 lei

„Erdélyi Lapok” könyvosztálya.

hegygerincen haladó, megerősített vonalak előtt erdőség volt, azokat el kell pusztítani vagy hatszáz lépésszámra a szabad kilövés miatt. Erdekés, hogy nagy harcra kerül, amíg ilyen dolgokra rábírtam a parancsnokságot. A telefonozás pénzbe kerül, az erdő nem a miénk, ki fizeti azt meg? A helyzetnek megfelelően természetesen sűrű földterítők járőröket küldtünk, amelyek tiszták vezetésével alatt messze le, a galíciai síkra mentek hirtelen gyűjteni. Öreg legénység, öreg tisztak. Már csak ezért is és hogy hamarabb járhasanak, természetesen legalább kocsin vagy lovon kellett volna járniuk, ami nem ment ingyen. Mindegyik járőrnek többszáz koronát adtam e célra, de milyen nehezen ment erre az engedélyt megszerezni. „Azért gyalogos, hogy gyalog járjon”. Ennyire belénk volt a katonaságnál a takarékoskodás nevelve. Pedig az ország pazarlóinak neveztek bennünket.

A községen végigfutó krisztálytisza bővizű patak tele volt pisztrángokkal. Egykettőre észrevette persze a legénység és iparkodott felhasználni a menázi feljavítására. Háló nem volt, de hamarosan úgy segítettek magukon, hogy sűrű sorban elállták fönt és lent a vizet és egymásfelé menve, maguk előtt hajtották a halat, kezükben a szárukon összekötözött fehérneműt tartva. Naponként nagytömeg halat fogtak így össze.

A hágón az országút egyik oldalán megmászhatatlan sziklahegy. A másik oldalon lankásabb dombok és végig a magyar részen erdő, míg a galíciai részen a völgyben lefelé írtás. Csak a hágón magán ment végig az

országút mentén vagy négyszáz méteres sávkban sűrű fenyőerdő mindkét oldalon. A határszélre, a gerincre építettük fedezékeinket. Egyre jöttek a hírek, hogy az orosz már eltele az egész galíciai síkságot; Strij, Drhobic és egyéb városok már birtokában vannak. Erre mi is fölmentünk, az egész csapat az állásokba.

Fölszerelésünk városából elindulásunk hirtelen következett el, akkor nem volt időnk egyebire is gondolni. Most pedig mindenki látta és érezte, hogy a szituáció ugyancsak nagyon komoly. Mielőtt felmenteltünk volna az állásokba, előttevaló este, amikor minden csapatrészt már hazakeresztelt munkahelyéről, mind kivétel nélkül fölmentünk a domboeskára, a szép kis fatemplom előtti tere; a más-vallásúak, zsidók is. A falu lelkésze, egy fiatal, katolikus rutén pap több nyelven is szép kis beszédet tartott, kioktatván a hallgatóságot röviden és általános feloldozást adott nekünk. Előzőleg kellemetlen, hűvös, esős idő volt; ez estére azonban kiderült, a szomszédcsúcsokat bearanyozta a lemenő nap sugara, feltűntek lassan a csillagok. Mélyen szivbeható jelenet volt ott látni a nagytömeg férfit és előttük a papot egy kis emelvényen állva. Valahogy eszembe jutott a „Morituri” szó abból a mondatból, amit a cirkuszban mondtak a küzdőtérre megjelenő gladiátorok. Bizony mi is „Morituri” vagyunk, ily nyomon-szerű felszereléssel ellátva...

Mikor vége volt a szertartásnak, minden csillag ragyogott már. Egész elámulva láttunk a keleti égen, közel a hegyek széléhez egy

nagy fényt. „Egy léghajó, egy léghajó!” Persze nem az volt, hanem egy gyönyörűen fénylő üstökös, csóvájával mint egy karddal lefelé, kelet felé, Oroszország felé mutatva... Sem előbb nem láttuk, mert sokat esett, sem később, mert újból rossz lett az időjárás.

A síkság lakossága menekült az orosz elől felénk. Eleinte csak szórványosan, később mindűrűbb tömegben. Egyszerre csak jött a rendelet, hogy senkit sem szabad többé a határon átengedni. Előttünk lenn a völgyben, tehát a galíciai részen, óriási tábor keletkezett a menekültekből. Többnyire zsidók, persze kevés férfi, de temérdek nő és gyerek, szekerekkel, taligákkal, tele mindenféle holmikkal, ágyneművel, ruhákkal, háziszerekkel. És örökösen jöttek hozzánk könyörögni, sirva-zokogva, hogy engedjük át őket, mi lesz belőlük, a hátuk mögött az oroszok, mind elpusztulnak...

A főparancsnokságtól minden kérdésünkre tagadó választ kaptunk. Két nap óta állandó havas eső volt, ami a nyári gunyába öltözött legényeinknek sok kint okozott. És lent a völgyben a sok nő, aggastány, gyerek! Berkeztek a jelentések minden oldalról, hogy az oroszok egészen közel vannak már, holnap elérik állásainkat ágyukkal, gépfegyverekkel stb. ellátva. Mi lesz most már ezzel a menekülő tömeggel? A két arcvonal közé szorítva? Ez így nem lehet, elég, ha mi pusztulunk el. Este aztán megnyitottuk minden további kérdészködés nélkül a záróvonalat. Egész éjjel tartott, amíg végre a legutolsó is eltűnt a hátunk mögött a völgyben. (Folytatjuk).

Az orvos levele

Asszonyom,

na ezt igazán nem gondoltam volna, hogy valaki magát, aki oly lelkesen és helyes tetteivel nézi mindazt, ami a kis gyermekkel, vagy körülötte történik, hogy éppen Önt fogja egy anya — kioktatni. Pedig most elhíhet, a teljesen tárgyilagos bíró szerepében, én is az anyának adok igazat. Ugye az történt, hogy egy kedves ismerőséhez ment látogatába s a kis babának kedveskedni akart, bement a boltba s ott egy olyan lantszerű, fémcsevegőkkel ellátott játékot — fémsörgöt — vett. Az anya meg egyszerűen megköszönte, de nem engedte meg, hogy a baba játszadozzon vele. Hozzám fordult most ön és kéri az én véleményemet. A játékok ügye már annyira megállapított dolog, hogy én csak ismételné fogom azokat az általános szempontokat, amelyeknek e tekintetben irányadóknak kell lenniök.

Azoknak a játékoknak, amelyeket a kis gyermekeknek megengedünk, legfontosabb kelleke, hogy legyenek lemoshatók, könnyűek, de mégis tartósak. Kell-e ezeket a feltételeket külön indokolni? Gondolt-e arra, hogy a játékszer bizony lecsúsz a piszkos földre, ahonnan újra a kis gyermeknek adják? Gondolt-e arra, hogy ha valamely játékszer nehéz — megütheti vele magát az emberke s kárt tehet önmagában? Eszébe jutott-e, hogy mi a tartósabb, az üveg, a celuloid, vagy a gumi, nem is szólva a papírmásérról? Ha ezekre gondol, akkor tudni fog sok mindent! Így mángyárt belátja, hogy a közkezdelt színes, gyapjuszövetből készült nyuszika, kutyuska és egyéb állat, meg figura, mivel nem mosható, nem gyerekeknek való! A színesre festett mindenféle fémtárgynál, vagy szövetnél gondoljon arra, hogy bizony a kis emberke nemcsak kézbe, de egy, vagy több óvatlan pillanatban szájába is teszi a játékszert s ha a festék mérges anyagot tartalmaz, mert tartalmazhat — akkor kész a baj. Nem is emlitem az ólomból öntött különböző sipokat, füttyölőket, figurákat, — mert az ólomról mindenki tudja, hogy mérgező, de azért a gyermekjátékszer sorából bizony még mai napig sem sikerült az ólomból készült játékokat teljesen kiirtani. Aztán gondolt-e arra, hogy a fémből készült játékszernek széle és csücske éles — mint az ön csengőjénél — amellyel a kis-gyermek megsértheti magát? Jutott-e eszébe az, hogy a gyermekjátékok egy tekintélyes részét rágható, ha éppen nem is ehető anyagból készítik? De ugyanezért jutott-e eszébe az, hogy ezek az anyagok micsoda eredetűek, micsoda hulladékok, vagy maradékok? A rágható tárgyakat a kis gyermek szájába téve — mivel az ő eszeckéje kevés, de azért falánknak mondható, — mindent kitapasztal és rág már azért is, hogy az ízek különböző voltáról közvetlen tapasztalatot szerezhesen s ha a játékszer kőből, fűrészporból készül, egész könnyen megfullaszthatja a kicsikét, egyébtől el is tekintve. Ezért helyes, ha minden rágható, ha éppen nem is ehető, játékszert egyszerűen elhagyunk. Hogy azt a játékot, ami könnyen elromlik, vagy eltörik — ezt sem szeretjük — ennek gazdasági okán kívül úgy-e, hogy egyéb oka is van, azt felesleges megemlítenem.

A játék pedig igazán fontos. Nem akarok

én tudományos fejtegetések unalmas elméleteibe belekeveredni. Csak úgy röptében említek meg egyet-mást, hogy a játék fontos szerepét figyelmébe ajánljam. Vette-e észre, hogy a kis gyermek ösztönösen kezd el játszogatni kicsi ujjával, lábával, ruháját húzogatja, — zörgőket rázogató. Egy belső lelki kényszerűség váltja ki a játékot, talán egy olyan jelenlét, amelynek alapján aztán felépül a későbbi élet több tevékenysége. Nádaai Pál írt erről a kérdéstről — olvassa el az ő könyvét s akkor igazat ad neki, hogy a játéknak lelkének kell lenni. „A játék csak bevezetése valaminek, ami majd később következik s mindenesetre egy komoly színjátéknak a prologusa”.

A gyermekjátékok kérdése tehát, Asszonyom, nem abból áll, hogy bemegyünk egy kereskedésbe s ott valami szép, csillogó, nekünk tetsző haszontalanságot vásárolunk, hanem egy igen fontos ügy, amelynek nem a leglényegtelenebb oldala az egészségügyi szempontok mellett — a lelki benyomás is. Rosszul csinálta: az ajándékvásárt. Ha vett volna egy celuloid — de nem festett babát, vagy valami nyers gumidálatot, helyesen cselekedett

A gödöllői világtalálkozó

Budapestről jelentik: Nem is világtalálkozás. hanem világtalálkozó a gödöllői dzsembori. A benzinkutnál az indiai Bombaybe való luxusautó együtt veszi benzint messze észak autójával. De minden tülkös nélkül mondható, hogy a világtalálkozó megtekintésére Európa valamennyi országának autói a gödöllői országúton adnak egymásnak randevut és ez most olyan természetes. Mások egy ilyenmértű idegenforgalomról oldalakat írtak volna a lapok, most két sor az egész a vasárnapi dzsembori tudósításokban: a vasárnapi 80.000 látogató között a többi közt megjelent a tábor területén több holland, svájci, német, francia és lett autóbussz is. Jó. A hollandot, a németet, még a franciát is értjük, szinte természetesnek vesszük, máskor is elfutott onnan ide egy-egy zsufolásig telt, nagy, piros és rőfőgő autocar, de méltóztassanak elképzelni, mit tesz az. Rigától Gödöllőig jönni autóbusszal préselteni!

A szoknya hódít

A bábeli nyelvű és newyorki forgalmu táborban kétségkívül egyik legérdekesebb náción a skót. Hiába, a szoknyának nagy hatása van. Burnusz ide, turbán oda: ezek mégis csak exotikumok, kuriózumok. Skócia azonban itt van, alig háromezer kilométerre, a magas kulturájáról ismert Szigetország északi felében, a skót fiúk magas, nyulánk, jóképű legények, így hát természetes, hogy a különleges öltözetek között az ő szoknyájuknak van a legnagyobb sikerük. A sok kis pesti bakfis, aki kirándult az 1.40-es returral Gödöllőre, megbámulja a lesült, pácbarna szíriaiakat, a piros csákós egyiptomiakat, a polituros hindukat, de a végén mégis csak a skótok fiúknál köt ki és itt időzik a leghuzamosabban.

Alkalmunk volt két kis diáklánnyal beszélgetni, akik angol nyelvtudásukat közel félóránig tökéletesítették két szoknyás skót fiatal ember társaságában. A két kislány közül a hangosabbik a következőkben adta elő — be

A Tökéletesség Tükre Speculum Perfectionis

Latin eredetű fordította.

Balanyi György

kegyesszendi tanár.

Ára füzve 120 lei és portó.

Kapható az „Erdélyi Lapok”
könyvosztályánál.

volna. Így aztán most, mint döntőbíró, ismerősének nyújtom át az igazság megnyugtató érzésével járó dícséretet, mert azt az éles-szélű, festéktől villogó csengőt, nem lehet kis gyermekkezbe adni. Tárgyilagos véleményemért tudom, nem fog megnehezülni s tovább is felkeresi soraival kész hívét.

Dr Schmidt Béla
(Marosvásárhely)

kell vallanunk — az elragadtatástól meglehetősen elfogult impresszióit a skótokról:

— A két fiú teljesen szétoszlatta bennünk a skótok fukarságáról terjesztett balhiedelmét. A mi fiúink aztán igazán nem spórolóskak. Persze mi is azzal kezdtük, hogy takarékoskodnak-e nagyon, de ők kijelentették, hogy valamennyi skótviccet Angliában, az angol fiúk találják ki róluk. Az angol fiúk, akik egy kicsit irigyek is rájuk. Persze, ahol megjelennek a skót szoknyájukkal, mindenütt a skótok kellik a legnagyobb fetűnést és az angolok háttérbe szorulnak. Innen az irigykedés a két rokonfaj között. A mi barátaink azonnal meg is cáfolták a skótokról terjesztett smucig-sági babonát, mindkét fiú vett nekünk egy-egy fagyfalatot — tíz fillérért.

Megtudtuk a híres skót szoknyával kapcsolatban, hogy nem minden kockás szövet alkalmas a skót szoknya készítésére. Ahhoz egészen speciális szövésű anyagot lehet csak felhasználni. Valamennyi skót családnak külön-külön mintája van s így, aki egy kicsit ismerős a skót történelemben, a szembejövőről már messziről meg tudja állapítani szoknyája után annak egész családfáját. Egyébként ott-hon nem viselik állandóan a szoknyát, ez olyasfajta diszvizület, mint a magyar kacsagány. Tulajdonképpen minden skót ruhatárában két szoknyának kell lennie a tradíció szerint: egy hétköznapi és egy vadászónak. Ez a vadászó szoknya az ünnepi szoknya, amiben jelenleg Magyarországon is tartózkodnak. Nincs skót férfi, akinek szoknyája ne volna. Így tehát alaptalan és rosszindulatú az a híresztelés (amit bizonyára ugyancsak az angolok lanszíroztak), hogy a táborozásban résztvevő skótoknak szeptember elsejére ott-hon kell lenniök, mert ekkor kezdődik a leányiskolákban a tanítás és vissza kell származtatniok szoknyáikat hugaiknak, akiktől kölcsönkérték azokat.

Egyik legjobban sikerült viccet egyik vidéki magyar cserkészcsapat tagjai találták ki, akik angolos dialektusban beszélnek magyarul és például a „sajnos” szót „szénosz”-nak ejtik. Roppant nagy sikerük van. Egy ízben már alig tudtak elmenekülni a felültetett tömeg öklei elől.

Lezuhantak a lengyel óceánrepülők

Newyorkból jelentik: Adamovics József és Benjámin lengyel repülők kedden fölszálltak, hogy az óceánt átrepüljék. Varsó volt a végcéljuk. Közben Harbour-Graceban kényszerleszállást akartak végrehajtani, de lezuhantak s életveszélyesen megsbesültek.

Dr MARCELL MIHÁLY

A bontakozó élet

című 8 kötetes neveléstani munkájának I., II., III. és IV-ik kötete

Minden kötet igen szép, erős, teljes vázlatokban

Egy-egy kötet ára 280 Lei és portó.

- I. kötet: „Az egyéniség összetevői”
II. kötet: „A lélek megismerésének művészete”
III. kötet: „A gyermek- és serdülőkor lelki képe”
IV. kötet: „Az ifjúság lelki világa”

Nevelőknek, szülőknek, iskoláknak, nevelőintézeteknek nélkülözhetetlen segéd-könyv: a felnőtt, ifjúságnak pedig az önnevelés vezérkönyve.

Kapható: az „ERDELYI LAPOK” könyvosztályánál.

Állandósul a határvillongás Tirol és Bajorország között

**Újabb bonyodalmak a kufsteini halálos sortűz miatt.
A Németország és Ausztria közötti kibékítő közben-
járás mind kilátástalanabb.**

(Bécs.) Mind súlyosabb következmények várhatók a legutóbbi kufsteini határcsúszás miatt. A német-osztrák viszály miatti diplomáciai eljárás anyagát ez az eset is megnövelte s az osztrák kormánykörök rajta is vannak, hogy az ügyet minél erősebb visszhangúvá tegyék.

Hétfőn délelőtt történt, hogy Schwaninger Mihály segédrendőr egy Klinger nevű másik segédrendőrrel őrszolgálatot teljesített a Kufsteinban lévő osztrák-bajor határon. A rendőrököt egész váratlanul egy 15 tagú banda sortűzvel támadta meg s az egyik lövés Schwaningert szíven találta. A másik rendőrt csodálatosképpen egy lövés sem érte.

A sortűz után a merénylő csoport átszaladt a határon Bajorországba. A csoportból tízen polgári öltözetben voltak, öten acélsisakot és szélfogó köpenyegét hordottak.

Innsbruckból délután kiszállott a bíróság vizsgálóbizottsága s a kerületi rendőrkapitányság vezetője. Együtt megtartották a helyszíni szemlét. Ennek a során a bajorországi szomszédságból, Rosenheimből telefontudakozódás érkezett, vajjon a helyszíni vizsgálaton a bajor rendőrség megbízottja is résztvehet-e? Az igenlő válasz folytán szolgálati gépkocsin egy rendőrbiztos érkezett át Rosenheimből egy másik rendőr kíséretében. A két rendőrtisztviselő Hitler-köszöntéssel üdvözölte a kufsteini vizsgálóbizottságot. Azután a tényállást együtt megtárgyalták, s végül a bajor rendőrtiszt azt a reményét fejezte ki, hogy az eset fölött nyugodtan napirendre fognak térni. Azt a vélekedést is adta elő, hogy a gyilkost nem az Ausztriából menekült nemzeti szociálisták között kell keresni.

Erre a kufsteini rendőrkapitány, Janecek udvari tanácsos indulatosan válaszolt:
— Ezt a nézetüket tartják meg maguknak. Vegyék tudomásul az urak, hogy a mérték betelt.

A meggyilkolt rendőr holttestét fenyőággal díszített koporsóban hozták be Kufsteinba, nagy díszmenettel. A díszmenetre három nemzeti szociálista gúnyolódó megjegyzéseket tett, mire mindhármukat őrizetbe vették. A temetés csütörtökön lesz, amire a politikai hatóságok különös nagy előkészítéseket tesznek, hogy minél nagyobb legyen a pompa. Egyébként a szövetségi rendőrség egy csapata és a segédrendőrség parancsot kapott, hogy

a Kufstein és Bajorország közötti határpontokat megszállja.

A mostani határvillongást az osztrák Heimwehr-rendőrök és a nemzeti szociálisták közötti verbosszura vezetik vissza. Julius közepén történt, hogy Siebergrund községben egy rendőr agyonlőtt egy nemzeti szociálistát.

A kormány lapja a legújabb határcsúszás vonalon állandóan valóságos lesharcok folynak az osztrákok és németek között.

A kormány lapja a legújabb határcsúszás olyan beállítással tárgyalja, hogy a németek ezzel a kufsteini sortűzzel a nagyhatalmak kibékítő akciójára akartak választ adni.

Anglia még nem kapott választ Németországtól.

Londonból jelentik: Az osztrák-ellenes német propaganda ügyében a német kormányhoz intézett jegyzékre Anglia még nem kapott formaszertint választ. A német kormány hétfői válasza csak Franciaországnak szült. Valószínűnek tartják, hogy Anglia nem is kap formaszertint választ, minthogy a berlini angol nagykövét is csak szóbelileg közölte a német külügyi államtitkárral az angol kormány aggályait.

Angol körökben hangoztatják, hogy ennek a közlésnek nem volt szemrehányó, vagy figyelmeztető hangsúlya. Csak tájékozódást kerestek általa s mintegy azt fejezték ki, hogy Anglia tanujelét adja az Ausztria helyzete iránti érdeklődésének.

Az osztrák kormány Genfben akarná az ügyet vinni.

(Bécs.) Az angol és francia diplomáciai közbelépés sikertelensége az osztrák kormánykörökben idegességet keltett. Állítják, hogy ezáltal a négyhatalmi egyezményen rész ültődött. A kormánnyal ellentétes körök viszont azt hangoztatják, hogy éppen Olaszor-

Oltárokat, szobrokat

és mindennemű templomi berendezéseket

tervez és készít:

Szánthó László

oltárépítő

Temesvár, Király utca 11.

szág tartózkodása és Németország elhárító mozdulata védte meg a négyhatalmi egyezményt. Angliának és Franciaországnak tüntető föllépés nélkül kellett volna eljárniok, ha a négyhatalmi egyezményben a kényes témák barátságos megbeszélését fogadták.

A kormány lapja, a *Reichspost* írja, hogy a további fejleményeket alig lehet tisztán látni. Ha a közbenjáró nagyhatalmak a nyers visszautasítással meg nem elégszenek, akkor alig marad egyéb hátra, mint a Genfben menetel. Akkor a német birodalomnak egy világnyilvánosság előtt kell számolnia s Ausztria elleni összes aknamunkáját fölfednie. Ez perze óriási presztizsvesztése lesz a német birodalomnak. A *Reichspost* aztán panaszosan írja, hogy a nagy Németország egy másik kis német állam ellen vezet testvérháborút.

Csak később lesz Dollfuss kancellár római útja.

(Bécs.) A nagyhatalmak közötti eltérő magatartás folytán sok találgatásra adott alkalmat, hogy Mussolini éppen most hívta meg Dollfuss kancellárt találkozóra. Egyesek úgy magyarázták, hogy Németország presztizsére való tekintettel Mussolini rá akarja beszélni Dollfussot az engedékenységre. Hogy a német-osztrák konfliktussal a Dollfuss római útját összefüggésbe ne hozzák, azért a Dollfuss római útja most még nem történik meg. Az utazás időpontját majd később fogják megállapítani.

A római út iránt Párizsban nagy az érdeklődés. Az „Intransigeant” és a „Paris Soir” római jelentései szerint Középeurópa legfontosabb kérdései kerülnek tárgyalásra a találkozó során. Szó lesz a német-osztrák konfliktusról is, de Középeurópa gazdasági újjászervezése s az osztrák-magyar kereskedelmi összeköttetés lesz a megbeszélések legfőbb tárgya.

Amerika elzárkózik Európától

**Nagy előkészületek a páneurópai kongresszura.
A washingtoni földművelésügyi miniszter — még
Európabarát maradt**

(Washington). Hyde-parkban, Roosevelt elnök nyaralóhelyén nagyfontosságú tanácskozás volt az elnök és Hull államtitkár között. A megbeszélések arra az eredményre vezettek, hogy Amerika a londoni világkonferencia folytatását reménytelennek tekintti. Az elnök éppen ezért a pánamerikai kongresszus előkészítését tartja fontosabbnak s az Európától való elfordulás pótlására Dél-Amerikában kíván új piacokat találni. A pánamerikai kongresszus az eddigi tervek szerint decemberben lesz Montevideóban. Az Északamerikai Egyesült Államok parlamentjének egy külön bizottsága már megkezdte a rendező tárgyalásokat Argentínával, Brazíliával és Kolumbiával.

A kubai események is összefüggésben vannak a pánamerikai kongresszus tervével. Az Egyesült Államok kormánya ott is, éppen a pánamerikánizmus érdekében, befejezett és tőle függő helyzeteket akar előidézni.

Az amerikai földművelésügyi miniszter a háborus adósságok könnyítését sürgeti.

Washingtonból jelentik: Wells földművelésügyi miniszter egy mezőgazdasági gyűlésen beszédet mondott, amelynek során a háborus

adósságokat is szóváltette. Kijelentette, hogy ha továbbra is ragaszkodik Amerika háborus követeléseinek megfizetéséhez, nagyon hosszú időre le kell mondania az egészséges mezőgazdasági kivitel minden reményéről.

Reálisabb gondolkozásra van szükség, — mondotta — különösen a kisbirtokosok körében, akik a leghajthatatlanabb magatartást tanúsítják a háborus adósságokkal szemben. Közben azonban a világpiacra akarják kényszeríteni saját mezőgazdasági termékük fölöslegét.

— Nem nyuzhatunk le egy rókáról két bőrt! — fejezte be beszédét.

Hitler Németország legnagyobb jövedelmű embere. A bécsi lapok most sokat foglalkoznak Hitler vagyoni viszonyaival és azt állítják, hogy Hitler a Mein Kampf című könyvével nem kevesebb, mint hárommillió márkát keresett eddig. Ezenkívül az ő kezében van a Völkischer Beobachter, amely 200—250.000 márkát hoz havonta tisztán. Ilyenformán Hitler Vilmos császár után a legnagyobb jövedelmű német ember.

Kávéházakban, vendéglőkben mindenütt kérje az „Erdélyi Lapok”-at.

Könyvudonság!

GERELY JOLÁN

A MŰVELT LEÁNY

Ez az első kat. szellemű leányoknak írt illemkönyv. A pedagógusok kezében pompás vezérfonal, a fiatal leányoknak pedig szeretettel eligazító jóbarát, a társadalmi élet sok külsőséget is megkivánó szövevényeiben.

Csinos kiállításban, amatőr-kötésben, tetszetős, modern borítólappal. Ara 84 L. és portó.

Kapható az „Erdélyi Lapok” könyvosztályánál.

LEVÉL AVIGNONBÓL, a pápák ősi városából

Írta: RUFFY PÉTER

Avignon, Julius. Nagy történelmi nevezetességű falak között járok. Hatalmas régi falak, amelyeket még VI. Kelemen pápa kezdett építeni 1349-ben. Ez a város 1309-től 1411-ig volt székhelye hét pápának.

Kíváncsian vártam: mit mutat ma a történelmi nevezetességek tömkelegével rendelkező síkságon épült város, amelyről csak annyit tudtam, hogy a Rhoneból függőlegesen kiemelkedő hatvanméteres sziklán áll a Dóm s a pápák palotája még megnézni való nevezetesség.

A nevezetességekben nem — de a városban szörnyen csalódtam.

Franciaországban is van nyomor, szenny és munkanélkül.

Bebarangoltam az egész Avignont. Az érdekes és színes délfraanciaországi városban több világrész népe sodródott össze. Megpróbálom emlékezetből leírni délutáni barangolásomat, hogy látható közelségbe hozzam Avignon utcáit, kinézését, nyomornegyedeit, arcukat, népi rétegződését.

Ugy indulok el útiruhában, porosan, úgy ahogyan Lyonból megérkeztem az avignoni pályaudvarra. A pályaudvar előtt magas kőfal, amit még VI. Kelemen pápa kezdett építeni s utódja, V. Orbán fejezett be. Ez a régi Avignon határa. Ma már, természetesen, a kőfal nem jelenti a város határát, mert az évszázadok alatt továbbépült; megnagyobbodott. Az állomásépülettel szemben a kőfal kapuja. Ezen keresztül jutok be a város főutcájára. Rendezettség, tisztaság mindenütt. Kétoldalt kávéházak és divatüzletek hosszú sora. Ez a város szíve, a napi élet lüktetésének ütőere. A szép fákkal szegélyezett körút rendezett térbe torkollik. Itt a város sétánya és a környező kávéházak a jobb társaságok találkozóhelye. A térből jobb oldalt gyalogút vezet a pápai palotához.

Ami ezután következett, az már minden vonatkozásában Párizs négernegyedére, Le Havre kikötőréseinek kocsmái életére, a bordeauxi dokkok áporító illatára és az emberi salak csöcselékéleteire emlékeztetett. Bejártam egész Franciaországot, de nem tudok visszaemlékezni arra, melyik városban láttam ennyi nyomort, ennyi visszatartó emberi, erkölcsi szennyet, mint Avignon negyedeiben.

Es ez mingyárt a szép és rendezett körút után tűnt elém.

Ahogy befordultam az első mellékutca, zsvajgó láрма ütötte meg fületem. A kis utcában minden második házban italkimérések vannak. A járdaszéleken sűrű egymásutánban emberek ülnek. Valamennyien algériai arabmunkások, illetve munkanélküliek. Az út-

testen lármázó gyermekhad. Rongyokban járnak. A kapualjakban és az ablakokban az asszonyok, akiktől a legnagyobb zsvaj származik. Két asszony előttem verekedett össze. Nem tudom, miért. Utótták, verték egymást, tépték egymás haját mindaddig, amíg a két férfi közbe nem lépett. A különbség most csak annyi volt, hogy az asszonyok után a két férfi is egymásnak ment. Ugy hagytam őket ott, ordítva, verekedve, az úttest közepén. A látvány mindennapi jelenség lehetett, mert a többiek meg sem mozdultak, az asszonyok a kapualjakban, a férfiak a járdaszéleken nyugodtan ültek tovább.

A kocsmák tömve. A csapláros is dülöngve jár. A lefaragott faasztalokon borosüvegek, vörösborral, mert ez a legolcsóbb. Az elzúllott, munkanélküli emberek visszatartó látványa volt ez.

Az algériai utcák hosszú sorából a négernegyedbe érek. Itt is borgözös embereket, lármázó utcanépet látok. Asszony csak itt-ott tűnik elém. Az italkimérében kártyacsaták. Az úttesten lármázva, verekedve vitatkoznak. Itt már mindenki franciául beszél. Ezek a néger a délafrikai francia gyarmatokról kerültek ide. Olyan tömegesen jelennek meg, hogy Franciaország már nem tud munkát adni nekik. Hazautazásra pedig nincsen pénzük. Megdöbbenő szenny, fojtott levegő, borgöz mindenütt. Fulladozó, kavargó embertöcsér ez. Menekülve hagyom el őket. A következő negyedben leányvásár folyik. Innen menekülni kell.

A nagy pápák nagy palotája.

Körülbelül ez a mai Avignon arculata. Mondtam, hogy a város főteréről rövid út vezet a régi pápai palotához. Nagyobb térre nyílik a pápai palota homlokzata. Évszázados műemrek, hatalmas épülettömb, amelynek egyik jobbszárnyán kiemelkedő tornyon Jézus Krisztus életnagyságnál jóval nagyobb szobra áll. Fenséges látvány. A balszárny homlokzatán emeletnagyságu boltívek. A bejárat a balszárny egyik bástyás toronyépülete mellett áll. Korhadt, restaurált fakapun át jutunk be. Jobboldalt a palota felügyelősege. Itt már nagyobb látogatócsoport várakozik. Leginkább angolok és franciák. Egy kisebb társaságtól német szót is hallottam. A pápai palota meglátogatására jogosító belépőjegy ára három frank. Pár perc múlva indulunk egy francia vezető kíséretében. Megpróbálom visszaadni szavait a helyszínen készített jegyzeteim alapján.

— A pápai palota felépítését XXII. János kezdeményezte, aki V-ik Kelemen után, tehát a második Avignonban székelő pápa volt. Mű-

Üdit, szépít, fiatalít a MARIA SZEPLŐKRÉM

A naptól tönkretett arcbört 10—12 nap alatt teljesen rendbe hozza az egészségügyi miniszterium által jóváhagyott, teljesen ártalmatlan **Mária szeplőkrem**, nappali és külön éjjeli használatra, egy tégly ára 40 lei.

Készíti:

Kovács Andor gyógyszerháza
Tárgu-Mureş -- Marosvásárhely
Postai szétküldés utánvéttel.

Kapható minden gyógyszerháza, drogériában és illatszertárban.

vét folytatták utódai és így mindenütt találunk olyan részeket, amelyeknek felépítése más és más pápa nevéhez fűződik. A legnagyobb érdem azonban VI. Kelemen (1342—1352-ig) legnagyobb avignoni pápánkat illeti, aki a belső díszítési munkálatokat szinte egymaga irányította.

— A pápai palota felépülése évtizedek munkája volt, mai alakját és nagyságát pedig több évszázados fejlesztés által nyerte. Ezért nincsen egységes építészeti irányzata. Végigvonulnak rajta a tizenegyedik, tizenötödik és tizenhatodik századok nagy művészeti áramlatai.

— Az épület ma lakatlan. Egyik részében van elhelyezve a Vaucluse tartomány levél- és régiségtára. A palota a pápák avignoni tartózkodásának megszűnése után különböző célokra szolgált. A francia forradalom alatt például 1791-ben börtön volt. Napoleon kaszárnjának használta és továbbépítette. Ezért egyes részei a katonai építészeti formaalakjait mutatják. Az épület ma újabb restauráció alatt áll.

Elmult évszázadok elevenednek meg és nagy idők lépcsőit járjuk be, amint áthaladunk a palota belső részein. Az udvarra nyíló belső homlokzat egyik részén nemes egyszerűség. Ezt egy szerzetes építette. A másik oldal homlokzata díszes formai elemekkel halmozott. Ennek az építészeti munkáit egy bíboros irányította. Egy harmadik rész már a harcászati, katonai jellegű domborítja ki. Ezt akkor építették, amikor a pápai palota I. Napoleon katonáinak adott otthont.

Es a vezetőnk egyre beszél. Most a belső udvarból kisebb terembe vezet. A falon az avignoni pápák arcképei. A szomszédos nagyterem díszesebb. A falakon freskódíszítések. Ez volt VI. Kelemen fogadóterme.

Megcsodáljuk a pápák régi ruhatárát, az étkezőterem fedelmi méreteit, a pápai háztartás konyháját, a palota huszméter magas és ötméter átmérőjű óriás kéményét, az épület csodálatos faldíszítéseit, műemrek régiségeit, boltíveinek előkelő szárnyalását, hatalmas teremnek nyugtató csendjét, békés magányát. Nem felületes újságíró, hanem a legfinomabb filmelence és sötétkamara kellene ahhoz, hogy minden részletre kitérjek itt, minden apró műrekről rajzot adhassek.

Teremről-teremre járunk, lépcsőkön fel, lépcsőkön le, egyik épületszárnyból a másikba és minden lépésünkkel újabb remekműre, újabb egyháztörténelmi nevezetességre, újabb régiségre bukkanunk. Alig beszélünk egymás között, csak hallgatjuk a vezetőt és szívjuk magunkba a multaknak minden régi, elhalkult emlékét. Képek, székek, asztalok, falfestmények, rajzok, kéziratok tűnnek tekintetünk elé és minket némává tesz a mult nagysága. A hatalmas boltívek fenséges ívei alá már beszökik a késő nyári alkony, amikor bezárul mögöttünk a világtörténelemnek ez a nevezetes kapuja.

MEGJELENT!

A SZÍV. ISIVAN-TÁRSULAT KIADÁSÁBAN
A TELJES LATIN-MAGYAR

«MISSZÁLE»

A Római Miskönyv szerint: az új Szentírásfordítás felhasználásával, fordította, bevezetéssel és magyarázatokkal ellátta Dr Szunyogh X. Ferenc O. S. B. Terjedelme 1488 l.

Égészvásonkötésben, vörösmetszéssel	210 lei	Finom bőrkötésben, vörösmetszéssel	400 lei
Égészvásonkötésben, arany metszéssel	250 lei	Finom bőrkötésben, arany metszéssel	450 lei

és portó.

Megrendelhető, esetleg részletfizetésre is az

ERDELYI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYÁNÁL

HIREK

Központi szerkesztőség:
Oradea—Nagyvárad, Str. Regele Carol II. 5
Telefon: 27.

Felelőszerkesztő: **Perédi György**

Kolozsvári szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cisaj, Piața Unirii 13. — Telefon 802.

1564
augusztus
10

Ilosvay Selymes Péter Szatmáron telepszik meg

A XVI. század magyar irodalmában a történelem ének dominál. A lantos diák magábaolvastotta a latin krónikást és a még régebbi navi népénekest és így jött létre a magyar hősköltészet vándorló népénekese, aki egykép dalolt járak asztalai mellett és boglyák hűvösében, szegény embereknek. Tinódy-Lantos Sebestyén után, aki a legkiválóbb magyar lantosköltő, Ilosvay Selymes Péter már inkább a hősmondát, a regéli énekest képviseli és a Toldi-monda feldolgozásával örökölte meg nevét a magyar irodalomban. Ilosvay Selymes Péter életéről általában keveset tud az irodalomtörténet. Az 1548—1574. években élte virágkorát. Minden valószínűség szerint iskolamester volt Nagydán, a Perényiek birtokán. Ott fejezte be Nagy Sándorról írott verseskrónikáját, amely összefüggőbb, mint a Toldi-monda feldolgozása. Ugy látszik, e munkája befejezése után megunhatta a helyhez kötött iskolamesterséget, mert otthagyta Nagydánt s mint vándor diák, énekelve, regélve barangolta be az országot. Életének egyetlen, ismert dátuma az, amelyik arról számol be, hogy a jeles költő 1564 augusztus 10-én Szatmáron telepedett le, s valószínű, hogy mintegy négy évet tölthetett ott, mert a következő ismert dátum életében már az 1568-iki, amikor Szántón (Bihar megyében) volt, majd 1570-ben a szilágymegyei Kusalkón fejezte be egy-egy művét. Költészetében jelentékeny tanultság és a klasszikai és keresztény irodalomban való jártasság jellemzik. A Toldi-monda feldolgozása legnagyobb érdeme. Ebből a munkájából merítette Arany János is a Toldi-trilógia anyagát, s egyes énekekben utal is Ilosvayra, mint forrásra.

Időjárás. A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint várható időjárás a következő 24 órára: meleg idő, sokhelyütt zivatar.

A francia cisztercita rend főprokurátorát halál autóbaleset érte. A főprokurátor három cisztercita szerzetes társaságában autóján keresztülhaladt Coutance városka főterén, amikor az egyik keresztutcából egy másik autó fordult be és egyenesen beleszaladt a cisztercita páterek kocsjába. Az idegen autó valósággal kettészelt a szerzetesek kocsját s a főprokurátor, aki azon az oldalon ült, ahonnan a másik autó jött, azonnal meghalt. A társaságban levő három szerzetes is súlyos sebesüléseket szenvedett. Mindhárom a halállal vívódnak.

Halálozás. Budapestről jelentik: Aknaszlattai György József miniszteri tanácsos 65 éves korában meghalt. Kiterjedt, előkelő erdélyi rokonság gyászolja.

Ötvenhat éves találkozó. Temesvár. Saját tud. Nem mindennapi érettségi találkozó volt kedden: Olajos József apátkanonok, Gróczy Péter farsádi esperesplébános, Hankó György majláthfalvai esperesplébános, Korek János és Michelbach Ferenc nyugalmazott plébánosok ötvenhat éves érettségi találkozójukat rendezték meg. Öten vannak még életben a huszonnyolc egykori iskolatárs közül. A „vendiákok” közül négyen misét mondtak a székesegyházban, majd felkeresték iskolatársuk, néhai Patzner István gyárvárosi plébános sírját s végül tisztelegtek egykori tanáruknál. Ötvenhat esztendő előtti tanáraik közül ugyanis Tokody Odón nyugalmazott plébános is még életben van. Különbözik jelenleg az egyházmegye nevezetesen. A „vendiákok” pedig — mind aranyimisés áldozatok, aranymisejüket két évvel ezelőtt mondták.

Fölkészült az amerikai flotta a kubai forradalomba való beavatkozásra

— Roosevelt ultimátumot küldött —

(Washington.) A kubai forradalom súlyos bonyodalmakkal fenyeget. Az amerikai hadiflotta parancsot kapott, hogy álljon készenlétben, mert minden pillanatban sor kerülhet a fegyveres beavatkozásra.

Roosevelt elnök nem titkolja, hogy Mahado elnök megbuktatása a cél s hogy a lázadás emiatt tört ki. Ha önként nem távozik, erőszakkal kényszerítik erre.

Roosevelt állandó telefon-összeköttetésben áll az Egyesült Államok kubai nagykövetével, kit felszólított, próbáljon közvetíteni fegyverszüneti tárgyalásokat.

Mahado elnök már kénytelen volt elmenekülni az elnöki palotából, amelyet a lázadók ál-

landóan ostromoltak. Az elnök lemondása minden pillanatban várható.

Havannából jelentik: Roosevelt a kubai nagykövet útján ultimátumot küldött Mahado elnökhöz. Felszólítja a kubai államfőt, hogy kérje azonnal szabadságolását, különben az amerikai kormány kénytelen lesz beavatkozni és rendet teremteni.

Mahado a nagykövettel folytatott éleshangú tárgyalása során visszautasította az amerikai elnök ultimátumát. A kubai kormány egyik tagja rádiószózatban fordult Kuba népéhez. A szózatban arra tüzelte a kubaikat, hogy fegyvert kell ragadniuk, ha az idegen beavatkozás tényleg megtörténne.

„HAVASI GYOPÁR” VILLA a GYLKOSTO-üdülőhely

legregényesebb és szelímentes pontján, 65 fenyveserdő szélén, Gyergyószentmiklóstól 29 km-re a békási szorosban az alagút közelében. Jó polgári ellátás. Napi penzió 3-szori étkezéssel 110—130 lei. A tulajdonos saját kezelésében.

Szász István, Gheorgheni-Ciuc, Csiki-u. 2.

Polgárháború előjelei Irországban. Dublinból jelentik: Szerdára virradó éjszaka heves utcai harcok dúltak Dublinban. A kékinges fasiszták ütköztek össze a kormánypártiakkal. A harcba a rendőrség és katonaság is beavatkozott és csak nagy nehézségek árán sikerült a rendet helyreállítani. A kékingesek a parlament feloszlását akarják elérni. A további testvérharc elkerülése érdekében De Valera elnök hajlandónak mutatkozik a feloszlítás elrendelésére.

Példátlan csendőrbatalítás Szatmár megyében. Szatmár. Saját tud. Özv. Sepső Dánielné, Adorján községbeli lakos még július közepén feljelentést tett a sárközi csendőrösön, hogy ellopták 2 hordó borát. A csendőrség letartóztatta Francia Ferenc 52 éves turtarebesi földművest s még július 20-án átkísérték Sárközre, ahol Vancea Vasile őrmester fogta vallatás alá. Francia folyton ártatlanságát hangoztatta, habár Vancea a legvadabb csendőri eszközökkel is megpróbálkozott. Meztelenre vetkőztette, a földre fektette és szeges bakancsaival rugdosta a szerencsétlen embert, aki mindvégig tagadott. Így ment ez vagy két héten keresztül háromszor napjában. A napokban a legyengült és félig agyonvert Francia Ferencet Róth Farkas dr. orvos vizsgálgatta meg és megállapította, hogy több bordája betört. Dr. Südy Tibor szatmári ügyvéd tett ez ügyben feljelentést az ügyészségen, amely megindította az eljárást a példátlan csendőrbatalítás ügyében.

Hirtelen halál a temesvári pályaudvaron. Saját tud. Szerdán déli 1 órakor az aradi vonat indulása előtt Ungerleiter Mór 62 éves nagyváradi magánzó, aki Váradon a Strada Lunei 9. szám alatt lakik, a vonatban pár pernyi rosszullét után meghalt. Temesváron két hét előtt operálták és éppen haza akart utazni Nagyváradra. Hét gyereke közül két fia és menyevoltak vele. A halottat levették a kupéból s a halottas házba szállították.

A mesebeli Atlantis után kutatnak a Szaharában. Az algéri régészeti intézet igazgatósága részletes jelentésben számol be azoknak az ásatásoknak szenzációs eredményéről, amelyeket a francia kormány rendelkezése a Sahara homokjában folytat. A napokban sikerült feltárni Tiu Himan tuareg királynő székvárosának romjait, sőt megtalálták egy pompás siremlék maradványait is, amely a hiedelem szerint a mesebeli Atlantis egykori uralkodójának végső nyughelye volt. Az ásatásokat jelentékeny költség-gel tovább folytatják.

Eltűnt egy tizenhárom éves fiú Nagyváradon. Szabó László nagyváradi vasúti málházó 13 éves József nevű fia, hétfőn délután hét óra felé az alagúttal búcsúzott el pajtásaitól, akikkel a Nilgesztepen levő házuk udvarán játszadozott, hogy egy bácsival moziba megy. Azóta nyoma vesztett. Megremült szülei jelentést tettek a rendőrségen is, de táviratoztak a Magyarországon lakó nagyszülőknél is, hátha oda szökött a fiú, akin eltűnésekor fehér nadrágot, kék trikót és sötétkék szveterkabátot, sárga félcipőt és rövid barna zoknit viselt.

A bankjegytolvaj trükkje. Egy párizsi pénzügyi főpénztárosa csunyan ráfizetett hisztikus kenységére, mert felült egy mindenre elszánt tolvajnak. A főpénztáros, aki éppen egy nagy köteg bankjegyet számolt a pénztárfülkében, hirtelen bizalomkeltő fiatalemberre lett figyelmes, aki háttároltan rákiáltott: — Vigyázzon kérem, éppen most ejtett le egy ezer frankot! Amikor a pénztáros lehajolt, a rövid pillanat elég volt az ügyes tolvajnak, hogy egy hatvanezer frankot tartalmazó bankjegyköteget fölemeljen és nyomtalanul eltűnjön vele.

Felakasztotta magát a rendőrségi zárkában. Marosvásárhely. Saját tud. A szászrégeni rendőrség lopás gyanúja miatt őrizetbe vette Gyórfi Domokos, Petele községbeli cipészsegédet, akit ártatlanul azzal gyasúsítottak, hogy biciklit loptott. A szászrégeni rendőrség hétfőn este fogta el és az egyik rendőrségi cellába zárta a bűnjelként lefoglalt biciklivel együtt. Gyórfi éjjel a zárkában levette a bicikli hajtólécét és azzal felakasztotta magát a zárka falába erősített villanylámpára. Kedden reggel, amikor ki akarták hallgatni, már halott volt.

Nagyarányú erdő-kitermelés Tordaaranyosban. Torda. Saját tud. Torda város legutóbbi közgyűlésében elhatározta, hogy a járavízi Andrassy-havasokban levő Solyomtorok nevű erdejéből egy 514 holdat kitevő részt kitermel a nyár folyamán. Ilyen módon 4000 m³ elsőmínőségű tűzifát és nagymennyiségű épület- és műfát termel ki és szállítat Tordára. A többi kitermelt mennyiséget és ágfát a helyszínen értékesíti. Ezt a munkálatokat az erdőgazgatóság üzemtervei szerint hajtják végre és ezáltal a város jelentékeny jövedelemhez, sok munkanélküli huzamos időn át munkához, keresethez jut.

Zürichi zárlat. Párizs 20.24, London 17.11 fél, Newyork 380, Brüsszel 72.15, Milánó 27.15, Madrid 43.25, Amszterdam 208.65, Berlin 123.20, Bécs 72.70 (58.75), Prága 15.31, Varsó 57.75, Belgrád 700, Bukarest 308.

MIT REJT A JOVO ?
Rafols Mária élete és jövendölései. ::

G. L. BOUE után franciából fordítva
Ara füzve 27 lei és portó.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

Világszerte dühöng a kánikula és öngyilkossági járványt okozott Berlinben

Ötvenfokos hőség Franciaországban

A meteorológiai jelentésekben már napokkal ezelőtt bejósolt kánikula újabb hőhullámmal borította el Középeurópát. A német fővárosban hétfőn délután olyan elviselhetetlen volt a hőség, hogy az embereken valószínűsített öngyilkossági járvány vett erőt. Déli tízenkét órától este hatig nem kevesebb, mint tíz öngyilkosság történt, amelyek közül öt halálos kimenetelű volt. A legfureszább azonban, hogy egyik öngyilkosnál sem tudták megállapítani a tett indítókát. Az esti órákban azután szörnyű zivatar váltotta fel a hőséget. Egymást érték a villámsapások, amelyek két esetben halálos szerencsétlenséget is okoztak.

Kisebbségben tűz is keletkezett a villámsapások következtében, amelyek egy munkást és egy tisztviselőt halálra sujtottak.

Teljes erővel pusztít a hőség Ausztriában is, ahol a Bécs melletti Mödlingben Ketzner

Vilmos bécsi tisztviselőt kiránduláson hóguta érte. A tisztviselő azonnal meghalt.

Franciaországban Mont Aubanból ötvenfokos tropikus hőséget jelentenek.

Iszonyu a meleg Strassburgban is, ami csak fokozza a nyugtalanságot a sztrájk miatt sanyargatot lakosság körében. A belváros viaszgatalan képet nyújt. Az utcák piszkosak s a nagy forróságban olyan elviselhetetlen szagot árasztanak, hogy a tűzoltóság a Niagara-fejcskendőkkel volt kénytelen a szemétdombokba változott utcákat megtisztítani.

Hozzánk még nem érkezett el a kánikula. Szelek enyhítik a meleget Erdélyszerte és teszik alkalmatlanná az időt a fürdőzésre. Az utóbbi hetekben, amint megírtuk, nagy zivatarok vonultak át Erdély különböző részein s a villámnak itt is számos áldozata volt.

A grivical lázadásban az ítélet szombatra várható. Bukarest. Saját tud. A CFR munkások nagy hadbíróági perében tegnap befejezték a tanúkihallgatásokat. Ezután már csak a vád- és védbeszédet következik s valószínűleg a hét végén az ítéletre is sor kerülhet.

A tanfolyamok városává fejlődött Székelykeresztúr, mert ugyanegy időben háromféle tanfolyam működhetik annak falai között. Ugyanis az udvarhelymegyei állami tanítók és tanítónőknek körülbelül 100 tagú csoportja az állami tanítóképző intézetbe rendeltetett be egy 6 hetes továbbképző kurzusra. Augusztus hó 1-én nyílt meg az unitárius főgimnáziumban a gazdasági iskola mellett az egyhónapos női gazdasági tanfolyam. Ez utóbbinak 60 hallgatója van Erdély legkülönbözőbb részeiből. Augusztus hó 9-én kezdődik az Unitárius Egyetemes Lelkész-Kör tagjainak a főgimnázium zenetermébe összehívott háromnapos konferenciája — továbbképző tanfolyama. Ez utóbbi két tanfolyam hallgatói az unitárius főgimnázium helyiségeiben nyerne ingyenes elhelyezést — a konviktusban pedig étellemezést. — Minthogy az állami tanítók legnagyobb százaléka magyar anyanyelvű — örvendő kell regisztrálni, hogy egy kis székely városka annyi tanulni vágyó magyar intellektuel számára nyújthatott otthont és alkalmat.

Három gyerek fult a vízbe kedden Marostorda megyében. Marosvásárhely. Saját tud. Bár a szeles idő miatt nincs fürdésre alkalmas időjárás, kedden mégis Marostorda megyében tőben vízbe fultak. Todorán Mária libánfalvi 12 éves leány fürdés közben belefúlt a Görgeyvízbe. Ruson Pável 15 éves szászrégeni szolgaleány a Maros turbinaárkába furdott és elmerült. Órák múlva találták meg a hulláját. Grejan Rémus 10 éves fiút elsodorta a Maros arja és szintén a vízben lelte halálát.

Egész könyvtár pótol a

SPIRAGO:

ELNOTTEK KATEKIZMUSA

A vallási ismereteknek és kitűnőbbnél kitűnőbb predikációs témáknak, előadásoknak valószínűsített kimesésbányája. 15 nyelvre fordították le. Németben eddig 40 kiadás. — A három kötet, nagy nyolcadformában, 1200 oldal, igen szép és áttekinthető nyomdai kivitelben, a pénz előzetes befordulása mellett.

kötve csak 420.— lei, füzve csak 360.— lei. és portó. Utánvét 20 leijel drágább.

„Erdélyi Lapok” könyvostályá

Kuncz Aladár:

FEKETE KOLOSTOR

Feljegyzések a francia internáltságából.

Propaganda kiadás.

Ara gyönyörű amatorkötésben 90 lei és portó.

Kapható az „Erdélyi Lapok” könyvostályánál.

Eltűntek a Dréhr-ügy legfontosabb iratai. Budapestről jelenti: A Magyarság értesülése szerint állítólag a Dréhr-ügy iratai közül igen fontos jegyzőkönyvek s köztük a Hankó Elemér által beterjesztett jelentések — eltűntek. Utóbb Dréhr jogtanácsosa és védője Gaál dr kapott engedélyt az iratok betekintésére és az ügyvéd tanulmányozta is az iratokat. Az ügyészség most erőlyesen nyomoz az eltűnt iratok után.

Összeharapta a csuka. Memelből jelentik: Különös baleset ért egy horgászt, aki Kinten közelében halászott egy hidon. A halász horgára rendkívül kifejtett, hatalmas csuka akadt, amely valami húsz fontot nyomott. Amikor a szerencsés horgász le akarta venni a horogról a halat, a hatalmas vízi ragadozó keze felé kapott, bekapta négy ujját és úgy összeharapta kezét, hogy a halászt utána kórházba kellett szállítani. Csak a gondos orvosi ápolásnak köszönhető, hogy a súlyosan megsértett ujjak amputálását el lehetett kerülni.

* Feketefejű Extra-Blond — 30 éves tapasztalatok eredménye! A megsötétített szőke haját a kívánt árnyalatra világosítja. A hozzá mellékelt „hajfény” konzerválja és megerősíti a finom szőke haját és egyben gyönyörű aranyfényt kölcsönöz neki.

Kelet felé vezető új hajóút után kutatnak az oroszok az Északi-Jeges-tengeren. Kopenhágából jelentik: A minap befutott a kopenhágai kikötőbe a Cseljuskin nevű szovjetországi expedíciós hajó, amelynek fedélzetén utazott a híres Jeges-tenger kutató és meteorológus: Schmidt tanár is. A dán fővárosból néhány nap múlva továbbindul az expedíciós hajó Murmansk felé. A hajót, amint kiér a Jeges-tengerre, a Krassin nevű híres jégtörő hajó kíséri, hogyha az expedíciós hajó az északkezsi vízeken bajba jut, segítségére lehessen. A Cseljuskin fő feladata abból áll, hogy tisztázza a kordést: át lehet-e jutni az Északi Jeges-tengeren keresztül a Csendes Óceánba és nem lehet-e ilymódon kereskedelmi hajóutat létesíteni a távolkelet felé. Schmidt professzor kijelentette, hogyha az expedíció sikerrel jár, akkor az újonnan felfedezett út volna a legközelebbi távolság Európából Japán felé. A Krassin különben már egyszer megtette ezt az utat. A Cseljuskin útjának időtartama körülbelül két hónap lesz.

TOTH TIHAMÉR
REPREZENTÁNS MŰVEI:

Krisztus Király . . . . . 250 lei
Tíz parancsolat I. rész . . . . . 250 „
Tíz parancsolat II. rész . . . . . 250 „
Hiszek egy Istenben . . . . . 250 „
Hiszek Jézu-Krisztusban . . . . . 250 „
Az öt könyv együttes megrendelése esetén porto nincs.

„Erdélyi Lapok” könyvostályá.

Elítélt kommunisták. Az augusztus elsejei vörös nap alkalmával a nagybányai rendőrség öt fiatalembert fogott el, akik kommunista kiáltványokat terjesztettek a bányavidéki gyárakban és üzemekben. Az öt fiatalembert: Ardelean Károly vasasztergályost, Bernát Dezső szabót, Lövy Elemér kereskedősegédet, Herskovics Dezső kereskedősegédet és Vancsisin András vezetékűszerelet a szatmári rendőrségre szállították. Ügyüket az új Märzescu-törvény szerint gyorsított eljárás alapján kedden reggel tárgyalta le a szatmári törvényszék. Ardelean Károlyt hét hónapi fogházra és ötezer lei pénzbüntetésre, Bernát Dezsőt nyolc havi fogházra és ezer lei pénzbüntetésre, Lövy Elemért kilenc hónapi fogház és ezeröttszáz lei pénzbüntetésre, Herskovics Dezsőt tíz havi fogházra és tízezer lei pénzbüntetésre, Vancsisin Andrást hat hónapra és ezeröttszáz lei, míg Katz Emilt nyolc havi fogházra és kétezer lei pénzbüntetésre ítélte. Ugy az ügyész, mint a védők és vádlottak fellebbezést jelentettek be az ítélet ellen.

Engedély nélkül hidat építettek a Maroson. Marosvásárhely. Saját tud. A Mezőség, illetve Mezőbánd felől az országút igen nagy kerülővel vezet be Marosvásárhelyre. Ezt az utat lényegesen meg lehetne rövidíteni, ha még egy hidat építene az állam a Maroson át, amely a város alsó részébe vezetne. Amit a város, illetve az állam elhanyagolt, azt most megcsinálta Russu János és Társa. A két vállalkozószellemű ember ugyanis minden hatósági engedély és mérnöki ellenőrző-munka nélkül a marosvásárhelyi cukorgyár mögött, a szennyvíz-átemelő telephely hidat épített a Maroson át. A hid elkészítése heteken át tartott, bár a hid a legprimitívebb kivitelű, amennyiben pontonokra fektetett gerendákból és deszkákból áll, még sem vette észre senki a hatóságok részéről és a két vállalkozó már hetekkel ezelőtt át is adta a forgalomnak. A mezőségi hatóságok is az új hidat, mert a városba vezető utat kilométerekkel megrövidítette, csak azt kifogásolták, hogy igen nagy a hidvám, amit a két ember a hidon átjövőktől szed. Így jutott aztán végre a hatóság tudomására a dolog, hogy van egy hid a Maroson, amely két élelmes ember magánvállalkozása és amelyet engedély és szakértelem nélkül építettek. Az egyik Russu János, Marosvásárhely város helypénzszedője, a társa pedig a sógora, aki közönséges barkácsoló parasztember. A hatóságok természetesen nyomban intézkedtek, hogy az illegitim vámszedés megszünjön és a pontonhidat szedjék szét. Egyben eljárást indítottak a két vállalkozószellemű „vamos” ellen, de a mezőségi parasztok sehogy sem értik meg, hogy miért kell elrontani a hidat, amikor azon keresztül öt kilométerrel közelebb kapták a várost.

Szerkesztői üzenetek

Több érdeklődőnek. A Dom-akció vezetőségéhez még ajánló cikkünk megjelenése előtt kérdést intéztünk és az egész akcióról tüzetes felvilágosítást kértünk. Teljesen megnyugtató választ kaptunk, hogy a dolog természete szerint az erdélyi aláírások egészen külön Albumban fognak prezentáltatni a Szentatyának. Félreértéseknek vagy félremagyarázásoknak mi sem tehetjük ki magunkat.

Kérésükre igazoljuk, hogy: Pápai Lajos Bukarest, október 15-ig. Erdélyi Samu Crăciunel augusztus 30-ig előfizetését rendezte.

MI CHA ÉL? „Ki mérhető az Urhoz?”

HARSANYI LAJOS VERSEI

Ara tízve 60 lei és portó.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

A magyar dal ünnepe Máramarosszigeten

A Polgári Dalkör ötvenéves jubileuma és Béres János-émlékünnepély

Máramarossziget. Saját tud. Augusztus 12-én, szombaton és másnap vasárnap fogja megünnepelni Máramarossziget társadalma a dalnak, a magyar dalnak ünnepét, amikor a Polgári Dalkör fennállásának 50 éves jubileumát üli.

Az impozáns ünnepség, amelyen a Szatmári Iparos Otthon Dalárda és a Nagybányai Dalkör is résztvesz két részből áll. Ez alkalommal tartja meg a Polgári Dalkör a boldog emlékű Béres János gyógyszerésznek, a dalkör évtizedekig volt elnökének arcképleplezettel kapcsolatos emlék-ünnepélyét.

A kétnapon ünnepség programja a következő:

első nap, augusztus 12-én, szombaton

délután a vendég dalárdák érkezése és fogadtatása.

Este fél 8 órakor gyülekezés a Polgári Kör udvarán. A vendég dalárdák hivatalos üdvözlése. A Polgári Dalkör üdvözlő éneke. A vendég-és helyi dalárdák zászlóinak emlékszalagokkal való díszítése. A dalárdák jellegének éneklése. A Nagybányai Dalegyesület szerenádát ad a zászlóanyának, a zászló keresztanyának és a koszorú lányoknak.

Este 9 órakor a Béres János emlékünnepély.

1. Megnyitó beszédet mond Szabó János, a Polgári Dalkör elnöke. 2. „Szülőföldem” összkar (Petőfi—Lányi) a Polgári Dalkör és a Római Katolikus Egyházi Énekkar férfiak. Vezényel Király István. 3. Emlékbeszédet mond Pilez Ede prépost-főesperes. 4. Mi piroslik ott a sikon távolban... (néhai Béres János kedvenc nótája). Énekli a Polgári Dalkör.

Az ünnepség után ismerkedési est.

A belépés díjtalan, de adományokat az árvízkarosultak javára köszönettel fogad a rendezőség. Végül a dalárdák szerenádát adnak a város notabilitásainak.

Augusztus 13-án, vasárnap:

Rreggel fél 8 órakor gyülekező a Polgári Körben. 8 órakor egymásutáni sorrendben felvonulás a görög katolikus román, görög katolikus ruthén, a római katolikus, református és görögkeleti templomokba. A római katolikus templomban a Nagybányai Dalegyesület vegyeskara, a református templomban a Szatmári Iparos Otthon Dalköre énekel.

Az istentisztelet után jubiláris diszközgyűlés a városi színházban.

1. Megnyitóbeszédet mond Inczedy Jocksmann Ödön, az Országos Dalosszövetség elnöke.
2. Jubiláris emlékbeszédet mond Boros Jenő, daloskerületi elnök.
3. A jubiláns dalárda nevében üdvözlő beszédet mond: Szabó János elnök.
4. A Polgári Dalkör történetét ismerteti dr. Rosi Béla, a Dalkör ügyésze.
5. Az idős dalárdisták kitüntetése.
6. P. Tóth János, a Polgári Dalkör megszervezőjének és első karmesterének ünnepélése.
7. A zászlószegek beverése.
8. Alkalmi dalt énekel a Szatmári Iparos Otthon Dalköre.

Délután 1 órakor bankett a Polgári Körben. Délután 5 órakor gyülekezés a Polgári Kör udvarán, ahonnan a dalárdák zászlók alatt kivonulnak a református temetőbe Héder János, a dalkör első elnökének, majd a római katolikus temetőbe Béres János elnök sírjához.

Este 9 órakor diszhangverseny a városi színházban.

Megérkeztek az indiai cserkészek a gödöllői világtáborba

Lord Baden Powel, a világ főcserkésze kedden elutazott Gödöllőről

Budapestről jelentik: A budapesti angol követ kedden este vacsorán vendégül látta a gödöllői cserkésztábor angol cserkészeit. 11 teherautó szállította a fiúkat az Angol-parkba, ahol az angol ügyvivő fogadta őket. 600 brit cserkész vett részt a vacsorán s közöttük a világ minden

tája képviselve volt.

Végre megérkeztek kedden Gödöllőre az indiai cserkészek is, akik nyolcvanvan vannak.

Lord Baden-Powel, a világ főcserkésze kedden ünnepélyes búcsúztatás után elutazott Gödöllőről.

A kisiparosok és magánalkalmazottak otthagyták a brassói munkakamara közgyűlését

A munkásság le akar szállítani minden személyi kiadást

Brassó. Saj. tud. A brassói munkakamara hétfőn délután tartotta első rendes közgyűlését a tanásház régi üléstermében. Bagoly János elnök megnyitó beszédében hangsúlyozta a munkakamarák szükségességét. Utána dr. Hozau munkakamarai titkár felolvasta a szakosztályok jelentését. Az 1933-34. évi költségvetés tárgyalásánál a munkásszakosztály tagjainak azt a kérését, hogy a megyeszékhely járulékát 100 ezer leiről 120 ezer leire emeljék fel, a közgyűlés elfogadta. A kiadások szakaszonkénti tárgyalásánál a munkások túlmagasnak találják a titkár havi 14 ezer leies fizetését és követelik, hogy havi négyezer leijel szállítsák le, amit titkos szavazással meg is szavaztak egy szavazattöbbséggel. A többi hivatalnok fizetését a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

A munkások követelték továbbá, hogy a kiküldöttek ne második, hanem harmadik osztályon utazzanak és a napidíjuk ne legyen több négyszáz leinél. A magánalkalmazottak és a kisiparosok engedékenységre akarták bírni a munkásokat, de a munkások nem engedtek. Hosszas és izgalmas vita után a munkások követelték, hogy itt is titkos szavazattal döntsenek. Erre a kisiparosok és a magánalkalmazottak bejelentették az elnöknek, hogy nem engedik magukat terrorizálni és eltávolították az ülésről. Hiába próbálta Bedițeanu munkaügyi felügyelő az elmégedett hangulatot lecsillapítani, a magánalkalmazottak és a kisiparosok nem voltak hajlandók a közgyűlésen tovább is résztvenni. Bedițeanu munkaügyi felügyelő táviratilag beszámolt az esetről Joanițescu közmunkaügyi miniszternek.

Jutalom vagy vesztegetés?

A dévai munkakamarai tisztviselőválasztás és egy tízezerleies ajándék

hez a munkanélküliek javára.

Déva. Saját tud. A dévai munkakamaránál a múlt héten választották meg a tisztviselőket. Könyvelőnek dr. Max Aladárt, impiegatnak Szilágyi Aurélt és irógépelőnek Demeter Ilonkát választották. A választások után nem sokára az a hír terjedt el, hogy valakit vagy valakiket megvesztegettek, sőt konkrétummá tette ezt a hírt az a körülmény, hogy két igazgatótanács tag a választások után Déva város polgármesteréhez lefizetett összesen 10000 leit azzal a rendeltetéssel, hogy azt a munkanélkülieknek osszák ki. Az egyik igazgatótanács tag dévai munkatársunknak kijelentette, hogy dr. Max Aladár dévai rokona még május második felében megjelent előtte és arra kérte, hogy a választásokon rokonát támogassa. Ő és másik iparostársa, akinél nevezett szintén eljár, nem ígérte meg a támogatást, ennek ellenére az eljáró úr csekket hagyott náluk, valószínűleg annak a bizonyítására, hogy annakidején nem fognak elfeledkezni a háláról. Az esetről a két dévai iparosmester azonnal jelentést tett Perján Péter polgármesternek, aki helyeselte eljárásukat. Ezekután lezajlottak a választások és dr. Max Aladárt meg is választották könyvelőnek. Másnap Max rokona

elvitte a 10000 leit az egyik iparoshoz, aki azonnal befizette a polgármester-

hez a munkanélküliek javára. Nevezett úr másik két tanácsagot is megkörnyékezett annakidején, akik azonban a leghatározottabb módon visszautasították a megkörnyékezést. Természetes, ahogy ez köztudomásu lett, Gárbovean Simon, a munkakamara elnöke azonnal szigorú vizsgálatot indított. Ennek eredményeképpen Max megválasztását megsemmisítik és új választást fognak kitűzni a könyvelői állásra. Különben Max megválasztását megfellebbezte egy érdekelt fél is, sőt a kormánybiztos is kifogásokat emelt diplomája tekintetében.

Gárbovean Simon kamarai elnök munkatársunknak kijelentette, hogy politikát lát ebben az ügyben, azonban minden erejével azon lesz, hogy a kamarától a politikát távol-tartsa és megőrizze a kamarát annak a fontos rendeltetésnek, amiért létesítették s amiért úgy a munkásság, mint a kisiparosság nem kicsi áldozatot is hoz.

Gabona-lombardkölcsonők Romániában. Bukarestből jelentik: A Román Nemzeti Bank a gabonára nyújtható lombardkölcsonők nagyságát az érték 70 százalékában, a kamatlábat pedig 6 százalékban állapította meg.

AZ ÚJ, TELJES SZENTEK ÉLETE

SCHÜTZ ANTAL szerkesztésében négy kötetben jelenik meg.

Egy kötet ára:

diszkiadás, bőrkötésben	L. 240	Egyszerű kiadás, egésvászonkötésben	L. 135
Luxus vászonkötésben	L. 180	félvászonkötésben	L. 120
		fűtve	L. 90

Megrendelhető az Erdélyi Lapok könyvosztályánál

Szent István-Társulat kiadása.
A hatalmas mű nem hiányozhat egy keresztény család asztaláról sem.

Az első, második és harmadik kötet már megjelent, a negyedik szeptemberben jelenik meg.

SPORT

Hibák a Nemzeti Bajnokság új beosztása körül Miért maradt ki a nagybányai Tricolor a Nemzeti Ligából?

A futballszövetség bukaresti közgyűlésén — mint tegnapi számunkban megírtuk — a Nemzeti Bajnokság létszámemelésével mellett döntöttek. Tizennyolc csapat fog ezután 2 csoportban küzdeni a bajnokságért. Az a hír, hogy végre elintézték nyert ez a régóta húzódozó probléma, mindenütt örömet keltett.

Az öröm azonban nem tartott sokáig. Már a csapatok megválasztásánál is hibát követett el a központ. Az öt ligabajnok közül négyet bevett, míg az ötödik kerületi bajnokról, a nagybányai Tricolorról egészen megfeledkezett. Nem tudjuk, mennyivel jobb csapat a csernovici Dragos Voda, vagy mivel szerzett magának nagyobb érdemet a bejutásra. A selejtező mérkőzést ugyanis (amelynek semmi értelme sem volt) éppen úgy elvesztette a Brassóval, mint a Tricolor a Soimiával szemben. Mi ebben a rezon. A B) csoport erdélyi csapataira egy-egy 36 órás utazás vár, amíg Csernovitzba érkeznek. Ez a másfél-napi utazás valószínűleg elő fogja segíteni a csapat jó kondícióját. A közönség tekintetében sem emelhettek kifogást Bukarestben. A Nem-

zeti Bajnoki mérkőzésekre Szatmáron vagy Nagybányán is kiment volna 3000 ember.

A csoportok megállapításánál is hibát követett el a központ. Megváltoztatták a tavalyi beosztást. A B) csoport lett az idén az A) csoport. Sok csapatot átcserelelték, de most meg az A) csoport lett lényegesen erősebb. Ebben a csoportban ismét hatalmas küzdelem fog kialakulni a győzelemért, míg a B) csoportban a Ripensia elég könnyen fogja megszerezni a csoportgyőzelmet. A tegnapi számunkban közöltük a két csoport beosztását, amelybe azonban hiba csuszott be. A helyes beosztás a következő:

A) csoport: NAC, Universitatea, Venus, Juventus, Gloria CFR, Kinizsi, TMTE, Tricolor (Ploesti), Brasovia.

B) csoport: Ripensia, CFR. Unirea Tricolor, Crişana, Mures, Romania, AMTE, Soimii, Dragos Voda.

A Nemzeti Bajnokság új beosztása tehát nem a legjobban sikerült. Nem ártana az egészet revideálni.

Az Universitatea is turára készül

Kolozsvárról jelentik: Az Universitatea csapata e hét végén elindul nagy nyári turájára, amelynek folyamán négy országban játszik mérkőzéseket. A tura alatt az Universitatea Magyarországon két, Ausztriában két, Svájcban két és Jugoszláviában két mérkőzést játszik.

A magyarországi mérkőzések terminusa augusztus 13. és 14. Az eredeti tervek szerint augusztus 13-án a Hungaria lett volna Budapesten az egyetemisták ellenfele, azonban mivel a Hungaria közben németországi turát kötött le, valamelyik másik proficsapat fog kiállni ellenük. Augusztus 14-én Miskolcon az Attilával kerülnek szembe a kolozsváriak.

A tura után Ausztrába vezet, ahol Wetzben és Innsbruckban játszanak egy-egy mérkőzést a városi válogatottak.

A svájci két meccsen a Grasshopperssel és a Young Fellows elleni meccs revánsnak számít a svájci együttes Kolozsváron szenvedett 4:2 arányú vereségéért.

Visszatérőben a csapat Jugoszláviában, Zágrábban a HASK-al, Belgrádban a Beogradskival mérkőzik. A turára az U. a Nemzeti Bajnokságban szerepeltetett játékosait viszi el. A csapatot Baleanu őrnagy és Giurgiu Ghita vezeti, a több mint kéthetes turára.

A Károly-kupa versenyeket, mint már megírtuk, ez évben augusztus 20-án Perdeálon rendezik meg a SC Predeal. A verseny számai: 100 m., 400 m., 800 m., 1500 m., 5000 m., 110 gát, távolugrás, magasugrás, rudugrás, súlydobás, diszkoszvetés, gerelyvetés, 4x100 m. staféta. Pontversenyben az első helyezett 7, a második 4, a harmadik 2, a negyedik 1 pontot kap. A rendező egyesület a résztvevőket vendégül látja. Tekintve, hogy Predeal furdóhely, az odautazók 50 százalékos kedvezményt élveznek a CFR vonalain. A kupaversenyeken megjelennek Károly király és Mihály nagyvajda.

Kolping (Udvarhely)—Bazalt (Alsórákos) 3:0. A Kolping abszolút fölényrel nyeri meg a mérkőzést. Már az első percben Schwarzenberger labdája köt ki a hálóban. Majd Zajzon terheli a hálót újabb góllal. A Bazalt egész idő alatt a kapuhoz volt szegezve. Bíró: Nagy Sándor.

Pályavátozó tenniszverseny Székelyudvarhelyen

Saját tud. A Hargita sportegylet rendezésében nagyszabású egyéni tenniszverseny volt Székelyudvarhelyen augusztus 6—7-ikén a Hargita új tennispályáján, amely egyúttal a pálya részére avatoul is szolgált. A versenyen Marosvásárhely (MSE) Gyergyószentmiklós (GySE), Csíkszereda (CSE), Székelykeresztur (KAC) és Székelyudvarhely (Hargita) vett részt, mindenik egyesület legjobb játékosait küldve ki. A verseny, amelynek enyhén meleg derült idő kedvezett, következő eredménnyel végződött. Férfi-egyes: Gárdos (MSE)—Weinstein (GySE) 6:2, 6:3. Csiki Andor és Szabó Károly dr. Férfi páros: Panajoth-Pitea (MSE)—Hintsch-Vargha (MSE) 6:0, 6:1. Női egyes: Kis Magda (MSE)—Florián Karola (Hargita) 7:5, 6:4. Vegyes páros: Kis Magda és Panajoth (MSE)—Csiki és Florian (Hargita) 6:4, 6:3. Kiválóan szép játékot produkált Florián Karola (Hargita), aki az elődöntők során Barabási Baba ellen győzött s mint tudva van, Barabási a gyergyói versenyen a brassói és a kolozsvári bajnokot verte. Szép mérkőzés volt a vegyespáros, amelynek eredménye kis szerencsén fordult meg, mert az elődöntőben dr Szabó Károly és felesége állottak biztos győzelemre. Ebben az esetben két Hargita-pár került volna döntőbe. Altalában mondhatni, hogy nehéz mérkőzés játszódott le, mert nagy volt a mezőny s a folytonos esőzések után csak szombaton derült ki az idő.

Országos atlétikai verseny Kezdivásárhelyen. A Kezdivásárhelyi Sport Egyesület 1933 augusztus 13-án délután 3 órai kezdettel nagy országos atlétikai versenyt rendez a Székely Ujság által adományozott nagydíjért (3000 lei). A verseny számai 100 m., 400 m., 800, 1500, 5000, rudugrás, magasugrás, távolugrás, súlydobás, gerelyvetés, diszkoszdobás, 100—200—400—800 m. staféta. Nevezési zárlat augusztus 10. Az eddig beérkezett jelentkezőknek az egyesület lakást és ellátást ad. Díjak: 1. ezüstérem, 2. bronzérem, 3. a brassói liga oklevele. A nagydíjat az az atléta nyeri, aki a legjobb eredményt éri el (dekatlantablázat szerint).

Az udvarhelyi Kolping zászlószentelése és atlétikai versenye. Az udvarhelyi Kolping aug. 27-én rendezti zászlószenteléssel kapcsolatos kerületi atlétikai versenyt a székelyföldi Kolping csapatok részvételével. Az egyesület felkéri testvér egyesületeit, hogy zászlószeg megváltásukat legkésőbb augusztus 10-éig juttassák el Máthé Sándor Odorheiu Persian és Zimny cég címére.

Eldöntetlenül végződött a Kisjenő—Szalonta városközi tennismérkőzés. A városközi tennismérkőzés nagy érdeklődés mellett folyt le. A szalontai tenniszesezők nagyon szépen szerepeltek. Fenyvessiné, Lakatos Györgyné, Kemény Artur, Lakatos György, Bonyhai stb. nagy fejlődésről tettek bizonyosságot. A mérkőzés döntetlenül végződött. A döntőt a jövő héten tartják meg Kisjenőn.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavankint: 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Allástkeresőknek 33 százalék kedvezmény

Adás-vétel.

Uborkaecet bármily mennyiségben kapható Str. Nic. Zsiga (volt Lukács György-u. 52. sz. alatt).

Egészséges telkek a főutca közvetlen szomszédságában villamos né gállónál kedvező feltételek mellett eladó. A telkek árában a közművek is benne vannak. Cím: Lakatos-u. 2.

Egy bécsi gyártmányú keresztírhúros zongora jutányos áron eladó. Cím a kiadóban.

Ajtók és üveges ablakok, használt, de teljesen jó állapotban, jutányos áron eladó. Str. Kopernikus No. 2. (Kommandáns rét, Gilányi-uti vámnál.)

Lakás

Négyszobás modern első emeleti lakás november 1-re kiadó. Szaniszló utca 27. sz.

Kiadó azonnalra a fő-utca 7. szám alatt egy négyszobás komplett lakás, valamint Körös-utca 15. sz. alatt egy kétszobás lakás. — Érdeklődni ugyanott lehet.

Kétszobás udvari lakás aug. 1-re kiadó, Berkovits Ferenc-utca 38.

Egy utcai szoba, konyha, speiz aug. 15-re, esetleg szept. 1-re kiadó. Szacs-vay-u. 62.

Két- és háromszobás, fürdőszobás lakások november 1-re kiadó, Berkovits Ferenc-utca 38.

Kiadó 2 szoba konyha előszoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló akáé aug. 15-re. Várady Zsigmond-u. 17. szám.

Kiadó lakás. Háromszobás, konyha, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel ellátott modern magánház augusztus 15-re, Strada Delavrance (Ritók Zs.) 40. kiadó.

Különléle.

Wagner fogászati rendelőjét Szent János-utca 18. sz. alól 14. szám alá helyezte át.

Alkalmazás

Keresek két harmadik gimnázista leányom mellé tanítónőt, aki a tantárgyak mellett a németet, franciát és zongorát is tanítaná. — Ajánlatokat: Balássy, Tasnád, Antal trafik.

Szólómunkást házmesternek keres Dr Kaczián, Berkovits Ferenc-u. 46.

Könyvudonság!

Trochu-Arday Nagy Bálint Vianney Szent János, az arsi plébános élete

A francia akadémia által pályázatosított mű.
Ara füzve 150 Lei.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

Vidéki főmegbízottaink: Arad: Brunner Lajos, Str. Bucur (Eötvös) utca 7. Brassó: Paulusz Ferenc, Közép-utca 59. — Bukarest: Jávör Béla, Str. Matei Basarab 10. — Csíkszereda: Albert István. — Dicsőszentmárton: Gvidó Béla, Librum könyvkereskedés. — Gyergyószentmiklós: Ferenczy Árpád. — Kezdivásárhely: Földi István, Piata Regina Maria 24. — Kolozsvár: dr Sulyok István, Főtér 13. emelet. — Marosvásárhely: Elekes Pálné, Főtér 60. szám. — Nagykároly: Sultész József, Str. Gen. Mosoiu 21. — Szatmár: Rencz Antal, Karitás-könyvkereskedés. — Temesvár: Missió kegytárgyüzlet, Püspöki-palota, Str. Lonovics 1. — Zsilöölgyi képviselő: Molnár Sándor, Petroseni. — Magyarországi képpiselet: dr Léber János Budapest, I. Fehérvári-út 78. Telefon aut. 38-8-83. — Minden lapunkkal kapcsolatos ügyben tessék nevezettekhez vagy többi városokban levő bizományosainkhoz fordulni.